

VESTNIK

GLASILO DRUŠTVA IZGNANCEV SLOVENIJE 1941–1945

LJUBLJANA, SEPTEMBER-OKTOBER 2010 – Št. 85–86

MEDNARODNA KONFERENCA O SKRBI ZA IZGNANCE IN PRISILNE DELAVCE ŽRTVE FAŠIZMA IN NACIZMA

Mednarodno konferenco je vodila Ilica Žnidaršič, predsednica DIS. V delovnem predsedstvu so bili Janez Komljanec, Albin Pražnikar in Gregor Kaplan. (Foto: STA)

Iz pozdravne besede predsednice DIS Ivice Žnidaršič ob otvoritvi Mednarodne konference o skrbi za izgnance in prisilne delavce v nekaterih evropskih državah, 4. junija 2010 v Ljubljani

Spoštovani prijatelji!

Pozdravljam vas v imenu Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 in svojem imenu in izražam zadovoljstvo, da smo se zbrali na Mednarodni konferenci o skrbi za izgnance in prisilne delavce v nekaterih evropskih državah.

Posebej lepo pozdravljam člane Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920 do 1945, ki so danes med nami: gospo dr. Katjo Sturm-Schnabl iz Avstrije, ing. Jirya Prokopa iz Češke, ing. Mladena Veličkovića in prof. Gordano Veličkovića iz Hrvaške, Józefa Sowo iz Poljske, Nikolaja Dorožinskiya iz Rusije, dr. Juraja Drotarja in ing. Pavla Sečkarja iz Slovaške, Milinka Čekića in Dušana Bukva iz Srbije, Markijana Demydova in Nadijo Slesarewo iz Ukrajine.

Z vsemi smo se že srečali na prvem evropskem kongresu in veseli smo, da ste zopet prišli v Ljubljano.

Na konferenci sodelujejo tudi člani Izvršnega odbora Društva izgnancev Slovenije, Nadzornega odbora, Častnega razsodišča Skupščine DIS, predsedniki nekaterih Območnih in Krajevnih organizacij DIS ter zgodovinarji: prof. dr. Janko Prunk, prof. Metka Gombač, Stane Uhan, novinarji, fotografi in snemalci celotne konference Milan Skledar.

Vsem hvala za udeležbo.

Pozdrave nam je poslal tudi minister za zunanje zadeve RS Samuel Žbogar, župan glavnega mesta Slovenije Zoran Janković pa nas bo prišel osebno pozdravit.

Zbrali smo se na tej konferenci ob 65. obletnici zmage nad fašizmom in 65. obletnici vrnitve na svoje domove, v svoje

države. Zbrali smo se pred dnevom slovenskih izgnancev, ki ga vsako leto obeležujemo 7. junija.

Konferenca poteka v Ljubljani, v mestu heroju, mestu, ki je bilo 1170 dni med drugo svetovno vojno obdano z bodečo žico in s tem spremenjeno v svojevrstno koncentracijsko taborišče.

Za večino Evropejcev so v letih 1938–1945 prenehale obstajati vse državljanke, zakonske, politične in človeške pravice. Okupirane države so prenehale biti vir prava in pravic.

Pred 65 leti, po koncu druge svetovne vojne, je Evropa kazala podobo skrajne bede in opustošenja. Reke civilistov so tavele po opustošeni pokrajini, razbitih mestih in razdejanih poljih. Osirotili otroci so se potikali mimo skupin popolnoma izčrpanih žensk, deportirancev in zapornikov iz taborišč v črtastih pižamah, sestranih in bolnih. Vlaki brez voznega reda so vozili izmučene, sestrane, bolne in onemogle izgnance, prisilne delavce, taboriščnike, vojne ujetnike in druge razseljene osebe, ki so imeli eno samo željo: priti domov. Med njimi smo bili tudi mi vsi.

Doma pa nismo bili povsod dobro sprejeti. Čeprav smo bili pregnani kot narodi, kot skupine, in nam je bila skupna usoda, smo trpeli kot posamezniki in kot posamezniki smo pričakovali human odnos in pomoč, ki smo jo otroci po vrnitvi iz taborišč potrebovali.

Današnje srečanje je lepa priložnost za druženje vseh, ki smo doživljali in preživeli strahote druge svetovne vojne.

Na prvem evropskem kongresu, ki je bil 6. junija 2009 v Ljubljani, smo poslušali referate o trpljenju evropskih narodov med drugo svetovno vojno. Vsi ti referati

so objavljeni v posebni knjigi v slovenskem in angleškem jeziku.

Danes pa bomo na tej konferenci namenili nekaj več pozornosti vprašanjem statusa in pravic izgnancev in prisilnih delavcev žrtev fašizma in nacizma.

Hvala vsem, ki ste o tem vnaprej poslali pisna gradiva. Vsa smo prevedli v slovenski jezik, nekaj pa tudi v ruski, poljski, češki, slovaški in angleški.

Vse delegacije pa imate tudi v vašem jeziku govoreče spremljevalke.

Hvala tudi za posredovane fotografije o nasilju med drugo svetovno vojno v vaših državah. Postale bodo sestavni del širitve Muzeja o žrtvah fašizma in nacizma na gradu Rajhenburg pri Krškem v evropski muzeji.

Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije je že izrazilo podporo pri nastajanju evropskega muzeja izgnancev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945. Zainteresirali pa bomo tudi Evropsko unijo, da bi pri tem pomembnem projektu sodelovala. Dokler ne bomo odprli napovedanega evropskega muzeja, bomo vse poslane fotografije, plakete, gradiva in publikacije skrbno hranili v dokumentacijskem centru Društva izgnancev Slovenije 1941–1945.

Kot smo napovedali, naj bi današnja konferenca potekala takole: Najprej bomo poslušali govore in referate delegacij. Nato bomo sprejeli tri pomembne dokumente, in sicer skupno pismo predsedniku Sveta Evropske unije g. Hermanu Van Rompuy in generalnemu sekretarju Organizacije združenih narodov g. Ban Ki-Moonu. Sprejeli bomo tudi skupno deklaracijo o škodljivih poskusih spreminjanja zgodovine in o potrebni večji skrbi za žrtve nacizma in fašizma v Evropi ter protest proti nastajanju novih fašističnih in nacističnih organizacij.

S temi dokumenti želimo spodbuditi ozaveščenost zdravega razuma, da bi se končno izboljšal odnos do preživelih žrtev fašizma in nacizma, da bi preprečili nastajanje novih nacifašističnih organizacij in da bi se po 65 letih osvoboditve končno poravnala vojna škoda.

To ne sme biti utopija.

Po uvodnih referatih in po razpravi in usklajitvi vseh treh dokumentov jih boste vse delegacije tudi podpisale.

Ob 15. uri pa se bo v tej dvorani sestel na prvi seji Mednarodni odbor izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945.

Če bo Mednarodni odbor danes zaključil delo, pa bodo imele vse delegacije, ki boste ostale v Ljubljani tudi v soboto, 5. junija, že predviden program.

V delovnem predsedstvu z mano sodelujejo podpredsednika DIS Albin Pražnikar in Janez Komljanec in sekretar Komisije za mednarodno dejavnost pri IO DIS Gregor Kaplan.

Pohvale

Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 je prejelo številna priznanja in pohvale za uspešno povezovanje sorodnih društev v Evropi in za pobude Evropski uniji za večjo skrb in pomoč žrtvam fašizma in nacizma.

Del udeležencev Mednarodne konference o skrbi za izgnance in prisilne delavce, 4. junija 2010, ki je potekala v veliki dvorani skupščine Mestne občine Ljubljana. (Foto: STA)

. Informacije . Informacije . Informacije .

Mednarodna konferenca o skrbi za izgnance in prisilne delavce je bila pomemben dogodek, ki sta ga podprli tudi Ministrstvo za zunanje zadeve in Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije

Člani Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945, ki je bil ustanovljen na prvem evropskem kongresu v Ljubljani 6. 6. 2009. (Foto: Janez Komljanec)

Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 je v dneh 4. in 5. junija 2010 v Ljubljani organiziralo Mednarodno konferenco o skrbi za izgnance, prisilne delavce in begunce žrtve fašizma in nacizma.

Te mednarodne konference so se udeležile delegacije sorodnih organizacij iz Avstrije, Češke, Slovaške, Poljske, Rusije, Ukrajine, Srbije in Hrvaške. Največ pozornosti je bilo namenjeno statusu in pravicam izgnancev in prisilnih delavcev žrtev fašizma in nacizma ter zakonodaji, ki so jo zanje sprejeli v evropskih državah. Udeleženci so se seznanili tudi z dejavnostjo Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 pri uveljavljanju statusa in pravic slovenskih izgnancev, beguncev in prisilnih delavcev ter sprejetih zakonih na osnovi zahtev našega društva.

Izmenjava informacij in podatkov o tem je dragocena izkušnja za nadaljnje aktivnosti društev in organizacij v posameznih državah v skrbi za civilne žrtve fašizma in nacizma.

S konference je bilo poslano pismo predsedniku Sveta Evrope Hermanu Van Rompuyu. V njem smo izpovedali

svojo zaskrbljenost spričo naraščajočih pojavov neonacizma in neofašizma in spreminjanja zgodovine. **Opozorili smo ga, da morajo države, ki so bile v drugi svetovni vojni agresorji, poravnati vojno škodo žrtvam nacifašizma, in da je bila krivična delitev žrtev na države Zahoda in države Vzhoda.** Tako izgnanci in begunci iz Srednje Evrope in vzhodnih držav nismo dobili odškodnin za gmotno škodo.

V pismu smo še zapisali, da bi morali za pomoč ostarelim, osamljenim, bolnim in invalidnim žrtvam fašizma in nacizma več storiti tudi Evropska unija, Svet Evrope, kuratorij sklada Spomin, odgovornost in prihodnost ter Organizacija združenih narodov.

S konference smo poslali pismo tudi generalnemu sekretarju OZN Ban Ki Moonu o neuresničevanju sklepov te organizacije, da morajo naslednice agresorskih držav poravnati vojno škodo. To se ni zgodilo niti po več kot 65 letih.

Na konferenci smo sprejeli tudi deklaracijo o škodljivih posledicah spreminjanja zgodovine in večji skrbi za žrtve fašizma in nacizma v Evropi ter protest proti nastajanju fašističnih in nacističnih

ZAHVALA IZ MOSKVE

Predsednici Društva izgnancev Slovenije 1941–1945

Spoštovana prof. Ivica Žnidaršič!

Dovolite mi, da se Vam iskreno zahvalim za zelo uspešno izpeljano prvo srečanje Mednarodnega odbora žrtev fašizma in nacizma v Srednji in Vzhodni Evropi.

Samo po vaši zaslugi in zaradi Vaših velikih izkušenj in znanja je bilo vse organizirano na najvišji evropski ravni. Vsi udeleženci na slovenski strani zaslužijo največjo hvaležnost. Ko smo zapuščali slavno, dobronamerno državo Slovenijo, je vsak od nas odpeljal s seboj košček človeške toplote in spoštovanja.

Upam, da bodo s strani Odbora sprejeta in podpisana pisma, namenjena evropskim institucijam, pripomogla k temu, da bodo naše organizacije dosegle določen uspeh in da se bo spremenil in izboljšal odnos do žrtev fašizma in nacizma.

Ne morem mimo omembe Vaše plemenite odločitve, da udeležence sestanka povabite, da obiščejo eno izmed najlepših mest planeta Zemlje – jezero in mesto Bled.

Utrinki videnega in čudovit sprejem bodo ostali v mojem spominu za vse življenje. Najlepša hvala Vam za vse, kar ste naredili za udeležence prvega zasedanja Mednarodnega odbora.

Iskreno se Vam zahvaljujem in Vam pošiljam najtoplejše želje, da bi bili Vaši cilji doseženi z našo pomočjo.

Želim Vam sreče, zdravja, potrpežljivosti in veliko, veliko energije, ki ste jo rezervirali za nekaj najbolj aktivnih izvajalcev, blaginjo za Vašo družino, toplino in spoštovanje v imenu vseh, kdor Vas je spoznal in je imel čast, biti vaš prijatelj. Naj Vam Bog pomaga!

S spoštovanjem

Nikolaj Dorožinskiy,
predsednik Ruskega društva
mladoletnih izgnancev
in taboriščnikov

Moskva, 9. 6. 2010

organizacij. V deklaraciji smo zapisali, da v Srednji in Vzhodni Evropi ni dovolj poskrbljeno za žrtve fašizma in nacizma, ob tem pa se pojavljajo nove fašistične in nacistične organizacije. **Zato naj naredijo več za dostojanstveno preživetje ostarelih žrtev fašizma in nacizma, ukrepajo zoper nove organizacije, ki oživljajo fašizem in nacizem, in ne dovolijo manipuliranja z zgodovino.** V deklaraciji protestiramo proti nastajanju spominskega centra v Berlinu, ki ga načrtujejo sudetski Nemci v sodelovanju z Unijo Istranov in kočevskimi Nemci, kjer naj bi prikazali lažne podatke o nasilju slovanskih narodov nad njimi, ne načrtujejo pa prikaza nasilja, ki so ga fašistični in nacistični sistemi počeli nad Judi in slovanskimi narodi.

Mednarodno konferenco sta podprla tudi Ministrstvo za zunanje zadeve in Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.

Ob konferenci se je sestal tudi Mednarodni odbor izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945, ustanovljen na prvem evropskem kongresu izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945. Na tem prvem sestanku so sprejeli pravila za delovanje, izvolili odbor, predsednika in podpredsednika.

Čeprav je predsednica DIS predlagala in se zavzemala, da bi vodenje odbora prevzelo kakšno drugo evropsko društvo, so jo vsi dolgo časa prepričevali, da so se vse delegacije še pred konferenco uskladile, da mora vodenje vsaj za prvi dve leti prevzeti ona, ker je bila več let pobudnica, da so se evropska društva žrtev fašizma in nacizma povezala.

Tako so izvolili za predsednico odbora Ivico Žnidaršič, za podpredsednike pa Józefa Sowo iz Poljske, Nikolaja Dorožinskiya iz Rusije in Markiiiana Demydova iz Ukrajine.

Odbor se bo sestal vsako leto v drugi državi in bo skrbel za zgodovinski spomin na izgon in genocidno politiko do slovanskih narodov med drugo svetovno vojno ter za uveljavljanje pravic žrtev fašizma in nacizma.

Leta 2011 bo tak sestanek organiziralo rusko društvo mladoletnih izgnancev in taboriščnikov, 2012 ukrajinsko društvo, 2013 poljsko društvo, 2014 slovaško in 2015 češko društvo. Slovenija bo prišla na vrsto okrog leta 2020, če bo tedaj še kdo hotel nadaljevati naše začetno delo.

Gregor Kaplan

Udeležence Mednarodne konference o skrbi za izgnance, prisilne delavce in begunce je prišel pozdravit župan mesta Ljubljana Zoran Janković. (Foto: Milan Skledar)

Pismo z Mednarodne konference o skrbi za izgnance in prisilne delavce

Spoštovani gospod
Herman Van Rompuy
predsednik Sveta Evrope

4. 6. 2010

Dne 6. junija 2009 se je v glavnem mestu Slovenije, v Ljubljani, na prvem evropskem kongresu izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945 zbralo preko 5000 delegatov iz 85 Krajevnih in Območnih organizacij Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 in poleg Slovenije še iz desetih evropskih držav: Avstrije, Bosne in Hercegovine, Češke, Francije, Hrvaške, Poljske, Rusije, Slovaške, Srbije in Ukrajine. Na kongresu je bil ustanovljen tudi Mednarodni odbor izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945.

Ta odbor se je v Ljubljani sestal na prvi seji 4. junija 2010, s katere Vam posredujemo to pismo.

Usoda izgnancev in beguncev je doletela mnoge evropske narode, ki so se v času druge svetovne vojne znašli pod nemško, italijansko, madžarsko in drugo fašistično in nacistično okupacijo.

Kongres smo organizirali zato, da bi opozorili na krivice, ki so bile z genocidno politiko fašistične Italije, nacistične Nemčije in drugih držav pripadnic sil osi povzroče ne milijonom ljudi v okupiranih državah. Hkrati želimo tudi delovati v prid vseh, ki so bili v imenu rasne politike pregnani s svojih domov v izgnanska in delovna taborišča ter spremenjeni v suženjsko delovno silo, ali pa so bili pred nasilnimi ukrepi državnega terorja v času pred drugo svetovno vojno in okupacijske politike med njo prisiljeni zbežati s svojih domov. Krivice jim niso bile nikoli poravnane in tako je še danes, ko so žive priče že v jeseni svojega življenja.

Zato so udeleženci kongresa opozorili, da morajo države, ki so bile v drugi svetovni vojni države agresorke, poravnati vojno škodo žrtvam fašističnega in nacističnega nasilja.

Spoštovani gospod predsednik,

To pismo Vam pišemo zato, da bi s svojim vplivom in ugledom v Evropski uniji pomagali izgnancem in beguncem v njihovih državah pri prizadevanjih za ureditev njihovega statusa, ki je od države do države zelo različen. Prizadevanja, da bi te žrtve dobile vsaj simbolično odškodnino za svoje trpljenje in izgubljeno premoženje, ostajajo še vedno nerešena. Preživeli smo se po končani vojni leta 1945 vrnili na požgane, izropane in opustošene domove brez vsega in brez sleherne pomoči.

Leta 1945 so bile vse države zaveznice pozvane, da posredujejo podatke o vojni škodi, ki je nastala na njihovem ozemlju in bila povzročena njihovim narodom zaradi agresije in rasne diskriminacije v času druge svetovne vojne. Zbrani podatki o vojni škodi so bili potrjeni tudi na mirovnih in reparacijskih konferencah po drugi svetovni vojni.

Ves svet, še posebno pa zavezniške sile, Združene države Amerike, Velika Britanija, Francija in Rusija, vedo, da vse države niso bile uvrščene na seznam izplačil.

Tako izgnanci in begunci iz držav Srednje in Vzhodne Evrope nismo prejeli odškodnine za izgubljeno premoženje in nepremično premoženje in prestando trpljenje med drugo svetovno vojno.

Delitev žrtev vojnega nasilja na vzhodne in zahodne države je bila velika napaka. Nemčija in svetovna javnost sta jo želeli popraviti z nemškim zakonom Spomin, odgovornost in prihodnost, vendar ta zakon ni v celoti omogočil, da bi bila škoda, povzročena žrtvam fašizma in nacizma, primerno poravnana.

Na žalost povojna politika zavezniških držav ni poskrbela, da bi okupatorji poplačali tudi vojno škodo državam, ki so jih okupirali, kakor tudi ne samim žrtvam.

Pišemo pa Vam tudi zato, ker **z zaskrbljenostjo spremljamo naraščajoče pojave neo-fašizma in neonacizma** v posameznih državah Evrope in zunaj nje, tako tudi zapostavljanje pravic manjšin ter poskuse reinterpretacije zgodovine druge svetovne vojne. Zamegljujejo se vzroki in posledice dogajanja, relativizira večletna brutalna politika okupacijskih držav med drugo svetovno vojno, prihaja do poskusov posamične povojne zunajsodne ukrepe, ki jih seveda obsojamo, izenačiti z genocidnimi nameni in ukrepi fašističnih in nacističnih okupatorjev.

V današnjih težkih gospodarskih razmerah, ki se kažejo kot socialna kriza, se kaj lahko zgodi, da bodo najprej zmanjšana sredstva za poravnavo škode žrtvam druge svetovne vojne, ki so hudo trpele in še do danes niso prejele pravične odškodnine. Takšna opustitev socialne skrbi in solidarnosti s tako prizadeto kategorijo prebivalstva bi bila nova velika napaka in še ena krivica za prizadete. Lahko bi povzročila veliko moralno škodo demokratični politični kulturi v Evropi, ki je temelj za miroljubno, demokratično sožitje in evropsko integracijo. **Zato bi morali za pomoč ostarelim, osamelim, bolnim in invalidnim žrtvam fašizma in nacizma več storiti tudi Evropska unija, Svet Evrope, Kuratorij sklada Spomin, odgovornost in prihodnost in Organizacija Združenih narodov.**

Pozivamo Vas, spoštovani gospod predsednik, da s svojim vplivom in ugledom storite več za ozaveščanje mladih generacij o času, ko je bil svet izpostavljen in ogrožen zaradi nasilja in genocidne politike fašističnih in nacističnih sistemov med drugo svetovno vojno, v Italiji pa že med obema vojnoma. Le tako bo moč doseči, da se grozotna dejanja iz časov fašistične in nacistične dominacije v Evropi ne bodo več ponovila.

S spoštovanjem in lepimi pozdravi!

Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945

Zveza slovenskih izseljencev Celovec - Avstrija

Zveza mladoletnih ujetnikov fašističnih koncentracijskih taborišč Belorusije

Krog državljanov Češke republike, izgnanih leta 1938 z obmejnih ozemelj

Krajevna skupnost žrtava fašizma i nacizma Zagreb

Združenje Poljakov, oškodovanih s strani III. rajha

Ruska zveza nekdanjih mladoletnih ujetnikov v fašističnih koncentracijskih taboriščih (RZNMU)

Slovaška zveza protifašističnih borcev in žrtev nacizma

Udruženje zatočenika i potomaka zatočenika logora genocida u NDH 1941–1945

Ukrajinska zveza žrtev fašizma

Pismo z Mednarodne konference o skrbi za izgnance in prisilne delavce

Spoštovani gospod

BAN KI-MOON
generalni sekretar
Organizacije združenih narodov

4. 6. 2010

Udeleženci Mednarodne konference o skrbi za izgnance in prisilne delavce žrtve fašizma in nacizma v nekaterih evropskih državah Vam izražamo odlično spoštovanje in štejemo za izjemno čast, da Vas, gospod Ban Ki-Moon, seznanimo z mednarodnimi aktivnostmi in prizadevanji organizacij in društev žrtev fašizma in nacizma druge svetovne vojne.

Ob tej priložnosti Vas želimo obvestiti, da smo se predstavniki organizacij in društev, ki združujemo izgnance, prisilne delavce, begunce in druge civilne žrtve fašizma in nacizma, zbrali 6. junija 2009 na prvem evropskem kongresu. Kongres je bil v Ljubljani in se ga je udeležilo več kot 4000 udeležencev.

Cilj kongresa je bil ohranjanje aktivnega zgodovinskega spomina na genocidno politiko fašistov in nacistov ne le do Judov, ampak tudi do slovanskih in drugih narodov v Evropi.

Na kongresu smo opozorili tudi na vnovične pojave fašističnih in nacističnih organizacij, potvarjanje zgodovine in omalovaževanje zmagovalnih sil druge svetovne vojne.

Vsem predsednikom evropskih držav je bilo s kongresa poslano pismo, naj posvetijo več pozornosti žrtvam fašizma in nacizma in njihovi skrbi in pomoči, ki jo potrebujejo zaradi prestanda trpljenja v izgnanstvu, v taboriščih in na prisilnem delu. Odziv držav je presegel najbolj optimistične napovedi, saj smo prejeli številne odgovore državnih avtoritet, med drugimi tudi iz Velike Britanije, Irske, Švice, Španije, Liechtensteina, Nizozemske, Monaka, Malte, Luksemburga, Hrvaške, Italije, Nemčije in telefonsko sporočilo predsednika Rusije, preneseno preko veleposlaništva Rusije v Sloveniji.

Na kongresu so bili sprejeti sklepi o ustanovitvi prvega tovrstnega koordinativnega Mednarodnega odbora v Evropi za navedene civilne žrtve fašizma in nacizma.

Tako smo se 4. junija 2010 ponovno zbrali v Ljubljani na Mednarodni konferenci o skrbi za izgnance in begunce žrtve fašizma in nacizma v nekaterih evropskih državah.

S te konference smo poslali tudi pismo predsedniku Sveta Evrope Hermanu Van Rompuy ter ga seznanili z našo problematiko.

Spoštovani gospod generalni sekretar Organizacije združenih narodov, Vam pa s konference pišemo zato, ker se sklepi in resolucije OZN, ki so bili sprejeti po drugi svetovni vojni, ne uresničujejo.

Sklenjeno je namreč bilo, da bodo morale naslednice agresorskih držav druge svetovne vojne poravnati vojno škodo in da bo vojna škoda upravičencem povrnjena. To se po več kot 65 letih od konca druge svetovne vojne še ni zgodilo za žrtve fašizma in nacizma v Srednji in Vzhodni Evropi. Delitev žrtev vojnega nasilja na vzhodne in zahodne države je bila za žrtve izredno velika krivica. Zato mnoge žrtve fašizma in nacizma še danes živijo v veliki bedi in pomanjkanju.

Pričakujemo, da bo Organizacija združenih narodov v svojih zelo razvejenih organih na dnevne rede prioriteto uvrstila tudi vprašanje skrbi za žrtve fašizma in nacizma in poravnavo vojne škode ter si prizadevala za preprečevanje nastajanja novih fašističnih in nacističnih organizacij.

Spoštovani gospod generalni sekretar, dovolite nam, da Vas obvestimo, da ustanavljamo in zbiramo gradivo za evropski Muzej žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945.

Na Mednarodni konferenci, s katere vam pišemo, smo sodelovali predstavniki društev in organizacij Avstrije, Češke, Hrvaške, Poljske, Rusije, Slovaške, Srbije, Ukrajine in Slovenije.

Ob tej priložnosti udeleženci Mednarodne konference ponovno izražamo generalnemu sekretarju OZN svoje odlično spoštovanje.

Udeleženci Mednarodnega odbora
v Ljubljani 4. 6. 2010

Pred podpisom treh dokumentov 4. 6. 2010 v Ljubljani. (Foto: Milan Skledar)

. Informacije . Informacije . Informacije .

MEDNARODNA KONFERENCA O SKRBI ZA IZNANCE IN PRISILNE DELAVCE ŽRTVE FAŠIZMA IN NACIZMA V NEKATERIH EVROPSKIH DRŽAVAH

DEKLARACIJA

o škodljivih posledicah spreminjanja zgodovine in večji skrbi za žrtve fašizma in nacizma v Evropi in protest proti nastajanju novih fašističnih in nacističnih organizacij

Ta protest sprejemamo udeleženci Mednarodne konference o skrbi za izgnance in prisilne delavce žrtve fašizma in nacizma v letih 1920–1945, ki je bila **4. junija 2010** v glavnem mestu Slovenije, Ljubljani.

Evropske države, njihove vlade in svetovno javnost opozarjamo, da za žrtve fašizma in nacizma v Srednji in Vzhodni Evropi ni dovolj poskrbljeno in da se pojavljajo nove fašistične in nacistične organizacije.

Za vojni protifašistični program je bila najpomembnejša načelna opredelitev boja **PROTI** fašizmu in nacizmu, a vseboval je tudi boj **ZA** demokracijo in novo ureditev Evrope, oprto na neodtujljive individualne in splošne pravice ljudi ter na zavrnitev teorije o večvrednih in manjvrednih ljudeh.

Mnenja smo, da je antifašizem kot nadstrankarska vrednostna usmeritev, ki se zoperstavlja oživljanju fašističnih idej, zgodovinski rehabilitaciji fašizma in agresivnosti v mednarodnih odnosih, še vedno pomembna sestavina evropske ureditve. Zaskrbljeni smo, da v drugi svetovni vojni poražena stran zdaj poskuša za nazaj zmagati v vojni spominov, ko rehabilitira nekoč že premagane politične ideje in organizacije.

Prepričani smo zato, da smo odgovorni za razlaganje resničnih zgodovinskih dejstev in njihovo današnjo predstavitev mlajšim generacijam. Dolžni smo kritizirati zlasti politično-ideološko zlorabo zgodovine. To delamo v spomin na trpljenje žrtev in v opomin, da se kaj podobnega ne bi smelo ponoviti, pa tudi iz protesta proti temu, da evropske države tolerirajo skrajneže, ki zagovarjajo prav take cilje, s katerimi sta fašizem in nacizem zanetila drugo svetovno vojno. Zgodovinski revizionizem žali spomin na padle in umorjene med letoma 1938 in 1945 in je žalitev vseh svobodomiselnih ljudi.

Besede sicer ne morejo zaceliti ran – in rane izgnancev še niso zaceljene – a v duhu strpnosti in sprave pozivamo vlade evropskih držav in svetovno javnost, da se zavedajo sporočil nedavne zgodovine. Zato naj:

Pri podpisu dokumentov, ki so bili poslani z Mednarodne konference, so bili prisotni tudi člani IO DIS, NO in ČR Skupščine DIS ter drugi gostje. (Foto: Milan Skledar)

- naredijo več za dostojanstveno preživetje ostarelih žrtev fašizma in nacizma;
- ukrepajo proti novim organizacijam, ki oživljajo fašizem in nacizem, in
- ne dovolijo manipulacij z zgodovino zaradi kratkoročnih političnih ali ideoloških ciljev.

Protestiramo

proti nastajanju spominskega centra v Berlinu, ki ga načrtujejo sudetski Nemci v sodelovanju z Unijo Istranov in kočevskimi Nemci. V tem centru naj bi prikazali lažne podatke o nasilju slovanskih narodov nad njimi.

Ob tem pa ne načrtujejo prikaza nasilja, ki so ga nad Judi in slovanskimi narodi med drugo svetovno vojno izvajali fašistični in nacistični sistemi.

Pozivamo

vse države, da poskrbijo za verodostojne zgodovinske zapise o izgonu in prisilnem delu slovanskih in drugih narodov med drugo svetovno vojno.

Udeleženci Mednarodne konference:

iz Slovenije, Avstrije, Belorusije, Češke, Hrvaške, Poljske, Rusije, Slovaške, Srbije in Ukrajine.

Svečano podpisovanje pisma predsedniku Sveta Evrope in generalnemu sekretarju OZN ter sprejem deklaracije

Vse tri dokumente so delegacije Mednarodne konference o skrbi za izgnance in prisilne delavce podpisale v desetih izvodih v angleškem jeziku, tako da so vsi odnesli s seboj originalno podpisane in s svojimi žigi žigosane dokumente.

Po koncu Mednarodne konference in podpisu dokumentov pa se je popoldne sestal na prvi seji tudi Mednarodni odbor izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945, ki ima domicil v Sloveniji. Zato smo

že zaprosili Evropsko unijo za sredstva za vzdrževanje Informacijskega centra DIS, kjer bo tudi dokumentacija o nasilju med drugo svetovno vojno nad drugimi evropskimi narodi.

Na pismo, ki smo ga poslali predsedniku Sveta Evrope Hermanu Van Rompuyu smo že prejeli odgovor iz njegovega sveta za obveščanje javnosti. V pismu nam pišejo, da so prejeli naše pismo in se nam v njegovem imenu zanj zahvaljujejo. V pismu pojasnjujejo, da žal g. Van Rompuy ne more osebno odgovoriti na vsa pisma,

ki jih prejme, zagotavljamo pa vam, da smo ga z vašim dopisom seznanili.

EU glede zadeve, o kateri pišete, nima skupne politike, toda Evropski parlament je 2. aprila 2009 sprejel Resolucijo o evropski zavesti in totalitarizmu.

Leta 2008 je bila podana »Izjava Evropskega parlamenta o razglasitvi 23. avgusta kot dneva evropskega spomina na žrtve stalinizma in nacizma«.

Ob Evropskem parlamentu je želela tudi Evropska komisija državljanom EU dati možnost za razpravo in aktivno udeležbo v demokratičnih procesih EU. Komisija je zato ustvarila program, imenovan »Aktivno evropsko spominjanje«.

Brez oklevanja se oglasite in povprašajte o različnih možnostih za posredovanje

vaših informacij in spodbujanje razprave o EU in rešitvah, so še dejali v pismu.

Na to pismo iz Evropske unije smo odgovorili, da se ne strinjamo, da Evropska unija nima skupne politike do vprašanj skrbi za žrtve fašizma in nacizma. Opozorili smo, da v Resoluciji o evropski zavesti in totalitarizmu ni dovolj predstavljeno fašistično nasilje. Premalo se v dokumentih Evropske unije omenja sporazum, ki so ga Angleži in Francozi podpisali že septembra 1938 s Hitlerjem o zasedbi Sudetov, in izgon Čehov ob nemško-češki meji že leta 1938. Prav tako ni v resoluciji predstavljeno nasilje fašistične Italije nad Slovenci po letu 1920 in izgon Slovencev v letih 1941–1945.

V posebni sobi Mestne skupščine Ljubljana je bilo vse pripravljeno na podpis vseh treh dokumentov, sprejetih na Mednarodni konferenci, ki je bila 4. 6. 2010. (Foto: Biček)

Konference so se udeležili tudi nekateri predsedniki KO DIS, med njimi Terezija Repovš, Jože Pograjc, Ljudmila Tolar, Maksimilijan Ferek in Sabina Godnič (Foto: M. Skledar)

. Informacije . Informacije . Informacije .

Srečanje slovenskih izgnancev z mariborskega, koroškega in prekmurskega območja ob 65. obletnici zmage in vrnitve iz izgnanstva, Maribor, 5. 6. 2010

Udeleženci in slavnostna govornica Spomenka Hribar na območni prireditvi ob 65. obletnici vrnitve iz izgnanstva. (Foto: M. Skledar)

Iz govora Spomenke Hribar

Trpljenje mine, spomin na trpljenje pa nikoli! Zato smo se zbrali pred dnevom slovenskih izgnancev, ki ga tudi sicer vsako leto obeležujete 7. junija, ko je v izgnanstvo 7. junija 1941 odpeljal največji transport slovenskih izgnancev iz Slovenske Bistrice. Zbrali smo se, da bi obudili spomin, ki ne sme zbledeti! Obujamo spomine kot opomin in zgodovinski spomin.

Že nekaj dni pozneje, 12., 15. in 19. junija 1941, pa je šel transport iz Maribora. Toda to je bil šele začetek! Med 22. junijem in 7. julijem 1941 so bili v osmih transportih izgnanci prepeljani v Hrvaško in Srbijo. Prebivalci Maribora in njegove okolice ste bili prve žrtve izгона v Srbijo, na Hrvaško, Bosno in Hercegovino, v Makedonijo. To meljsko kasarno pred nami so okupatorji priredili v zbirno taborišče za vaš izgon.

Nato so sledili še izgoni iz drugih krajev Slovenije. Do jeseni leta 1941 je bilo izgnanih 63.000 Slovencev iz Zasavja, Posavja, severne Dolenjske, Mežiške doline in od drugod.

Leta 1942 so Madžari z okupiranega slovenskega ozemlja odgnali v koncentracijsko taborišče Šarvar več kot 2500 Slovencev, Avstrijci pa iz avstrijske Koroške več kot 1000 slovenskih družin v nemška taborišča. Leta 1942 so bili izgnani tudi Slovenci iz dela Kozjanskega, ki ga prvotno okupatorji niso predvideli za izgon.

Izgon je zajel več kot 10 odstotkov pod okupacijo živčih Slovencev, kar pomeni največji odstotek izgnanih iz kake okupirane evropske države.

Če nacizem in fašizem ne bi bila porazena, se slovenski izgnanci nikoli ne bi vrnili na svoje domove, ampak bi ostali sužnji tako imenovanih večvrednih ras. Čeprav sama nisem bila med izgnanci, sem doživela podobno usodo, zato se lahko vživim v vašo usodo.

Zelo ste trpeli otroci, ki ste ostali brez otroštva, morali ste prehitro odrasti in se navaditi na ponižanje, lakoto in bili brez vsake zdravstvene oskrbe. Veliko vas je moralo gledati, kako so vam umirali starši.

Okupatorji so nameravali uničiti slovenski narod kot etnično enoto. Med okupatorjevimi raznarodovalnimi ukrepi je bil množični izgon Slovencev genocidno dejanje, ki se je začelo takoj po okupaciji. Odstranjevali so napise krajev, ulic, ukinili slovenska društva, časopise, sežigali

knjige, spreminjali imena in priimke, celo na nagrobnih spomenikih.

O vsem tem je malo napisanega v evropski zgodovini, zelo malo ve o tem tudi Evropska unija. Zato je pomembno, da je Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 lani 6. junija organiziralo prvi evropski kongres izgnancev in beguncev žrtv fašizma in nacizma v letih 1920–1945 in povabilo na kongres tudi društva in organizacije iz drugih evropskih držav. Bila sem na tem kongresu, kjer je bilo več kot 4000 udeležencev.

Prav je, da so s kongresa poslali pismo vsem predsednikom evropskih držav, naj več skrbi namenijo izgnancem in prisilnim delavcem, žrtvam fašizma in nacizma, ter storijo več za preprečevanje nastajanja novih fašističnih in nacističnih organizacij.

Poznavanje resničnih zgodovinskih dejstev naj prepreči, da se strahote druge svetovne vojne ne bi ponovile! Pomembna je zavest, da smo premagali največje zlo človeštva in da smo bili na strani zaveznikov v drugi svetovni vojni. Če ne bi bili, ne bi imeli moralne in politične pravice do samostojne države! Prav je, da vemo, da je zrasla na temelju trpljenja in upora – tudi vašega trpljenja in vaše upornosti!

Letos ob 65. obletnici zmage nad fašizmom in nacizmom praznujemo tudi 65. obletnico, odkar ste se mnogi med vami – kot desetstisoči drugih Slovencev – vrnili na svoje domove. Več kot 50 let pa ste bili zapostavljeni in brez vsake pomoči in pravic, ki pripadajo civilnim žrtvam vojne nasilja.

Odkar imamo samostojno državo – ki pa se doslej tudi ni odlikovala s kakšnim posebnim posluhom za malega človeka in tudi ne za vaše pravice – pa vam je vendarle uspelo, da so vam leta 1996 priznali status žrtve vojne nasilja in dali posebno zdravstveno, socialno in pokojninsko varstvo. Še vedno pa čakate na odškodnino za izgubljeno in uničeno premoženje in nepremično premoženje. Pri vsem tem ogromnem delu, ki je moralo biti opravljeno, ima največ zaslug predsednica Ivica Žnidaršič, ki z neverjetno dejavnostjo in prizadevnostjo ureja vse potrebno za uveljavitev vaših pravic in za vzdrževanje zgodovinskega spomina, na vaše trpljenje.

Tudi iz tega je zrasla naša samostojna država Slovenija!

Pobuda poslanca mag. Franca Žnidaršiča v Državnem zboru RS

Poslanec mag. Franc Žnidaršič je na seji Državnega zbora RS julija 2010 postavil poslansko vprašanje ministru za zunanje zadeve RS Samuelu Žbogarju.

Čas postavitve tega vprašanja v DZ je bil zelo primeren, ker se je napovedoval v Sloveniji obisk nemškega zunanjega ministra Guida Westerwelleja.

Njegovo pobudo v Društvu izgnancev Slovenije 1941–1945 zelo podpiramo, saj si v našem društvu že skoraj dvajset let prizadevamo, da bi slovenska država končno začela pogajanja z ZR Nemčijo o plačilu vojne škode.

Za potrebe državnih organov RS smo že pred leti zbrali številne dokumente in argumente za pogajanja o tem odprtem vprašanju.

Poslansko vprašanje ministru za zunanje zadeve, gospodu Samuelu Žbogarju

Spoštovani gospod minister!

DZ RS je že 2. februarja leta 1994 in 2. aprila 1996 s sklepom zadolžil vladu RS in ministrstvo za zunanje zadeve, da nemudoma prične pogajanja z ZR Nemčijo, kot naslednico okupatorskega nemškega rajha, za plačilo reparacij oziroma vojne škode, nastale v 2. svetovni vojni. Poročilo o tovrstnih aktivnostih, ki bi morala v DZ prispeti po treh mesecih, do danes še nismo videli. Obstaja bojazen, da potrebnih aktivnosti v tistem času sploh ni bilo.

Vlada RS je leta 1995 pripravila Zakon o žrtvah vojnega nasilja, ki je vključeval tudi pravico do odškodnine za materialno škodo, vendar v tem delu člen v postopku ni bil sprejet. Žrtve vojnega nasilja so pridobile status in nekatere pravice po tem zakonu, februarja leta 2001 pa še odškodnino za psihofizično trpljenje in simbolično odškodnino za smrt staršev, medtem ko je plačilo materialne škode ostalo do danes odprto.

Zaradi pritiska in zahtev materialnih oškodovancev je vlada 5. maja 2002 s sklepom naložila ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, da se opredeli do te problematike skupaj z ministrstvom za finance, ministrstvom za gospodarstvo in ministrstvom za zunanje zadeve.

Ministrstvo za delo je v sodelovanju z naštetimi 2. 6. 2003 pripravilo ustrezno gradivo, na podlagi katerega je Vlada RS 19. 6. 2003 sprejela:

1. STALIŠČE, »da dogovor o poplačilu odškodnine za povzročeno nematerialno in materialno škodo, ki jo je povzročil okupator v letih 1941–1945 na naših tleh, v razmerju do Zvezne Republike Nemčije, ni zaključen. Zato ostaja vprašanje poplačila materialne odškodnine oškodovancem iz 2. svetovne vojne še naprej odprto.« In
2. SKLEP, »da ponovno prične delo Medresorska komisija Vlade RS za obravnavo vprašanj vojne škode v sestavi...«

Tej komisiji je bilo naloženo, da prouči to problematiko in predlaga Vladi nadaljnje aktivnosti. Istega dne je takratni minister za zunanje zadeve izjavil, da si je ves čas prizadeval z Republiko Nemčijo začeti tozadavne pogovore, vendar so le-ti tedaj zastali zaradi vstopanja RS v evroatlantske povezave, pri čemer bi odpiranje takih zahtev lahko škodovalo.

Na razmeroma številna vprašanja več poslancev DZ po letu 2003 konkretnih odgovorov na vprašanja, kaj, kdaj in na kakšen način so tekli poizkusi začeti pogajanja na to temo, nikoli nismo dobili.

Ker je RS uspešno uresničila svojo namero priključiti se NATU in EU, je takratna ovira za potrebne aktivnosti odstranjena. Zato vas, spoštovani gospod minister, sprašujem:

1. Ali ministrstvo za zunanje zadeve razpolaga s podatki o tem, kakšne aktivnosti je ministrstvo za zunanje zadeve izvajalo v preteklem mandatu o tem z Republiko Nemčijo? in
2. ali je ministrstvo za zunanje zadeve, v skladu s pooblastili Vlade, karkoli storilo glede reševanja tega pomembnega vprašanja v tem mandatu.

Pri zastavljanju tega vprašanja se zavedam, da je vsa odgovornost za to, da dogovor z Republiko Nemčijo glede tega še ni zaključen, stvar vseh dosedanjih vlad RS in da se možnosti za uspeh s časom vedno bolj manjšajo. Poskusiti pa bi morali.

Mag. Franc Žnidaršič,
poslanec DZ

Poleg spomenika še plošča pred Meljsko kasarno v Mariboru

Dne 5. junija 2010 je bila v okviru prireditve ob dnevu izgnancev in 65. obletnici zmage nad fašizmom in nacizmom odkrita še plošča z daljšim opisom izгона Slovencev iz Maribora že pomladi leta 1941.

. Informacije . Informacije . Informacije .

OBMOČNA ZBOROVANJA OB DNEVU IZGNANCEV IN 65. OBLETNICI ZMAGE NAD FAŠIZMOM IN NACIZMOM TER 65. OBLETNICI VRNITVE IZ IZGNANSTVA

Prireditve ob dnevu izgnancev v Mostecu v Ljubljani

Na prireditvi v Mostecu se je zbralo veliko izgnancev in beguncev. (Foto: M. Skledar)

Krajevne organizacije DIS območja Ljubljane so 6. junija 2010 organizirale v rekreacijskem centru v Mostecu prireditve ob dnevu izgnancev in ob 65. obletnici vrnitve iz izgnanstva.

Program se je začel s pesmijo Oh kako je dolga, dolga pot, nato pa je imel pozdravni govor predsednik KO DIS Ljubljane Drago Hribšek.

Udeležba na prireditvi je bila velika, saj so prišli izgnanci in begunci iz raznih krajev Slovenije.

Med gosti so posebej pozdravili **podpredsednika DZ Mirana Potrča** ter poslanka **Julijano Bizjak Mlakar**.

Posebno lepo so sprejeli tudi slavnostno govornico, predsednico Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 **Ivico Žnidaršič**.

V pestrem kulturnem programu so sodelovali recitatorji, pevski zbor Fantov z Barja in pevski zbor Društva civilnih invalidov vojn iz Ljubljane.

Za ples in razvedrilo pa je igral Janez Kogovšek.

Nekaj misli predsednice DIS Ivica Žnidaršič iz govora udeležencem prireditve ob dnevu izgnancev v Mostecu 6. junija 2010

Na prireditvi ob dnevu izgnancev v Mostecu v Ljubljani 6. 6. 2010 je govorila predsednica DIS Ivica Žnidaršič. (Foto: Milan Skledar)

Zbrali smo se ob dnevu slovenskih izgnancev, ki ga vsako leto obeležujemo 7. junija. To je dan, ko je nemški okupator leta 1941 iz Slovenske Bistrice odpeljal večji transport Slovencev v izgon.

Povezuje nas spomin na čas groze. Čim starejši postajamo, tem bolj se vračajo spomini. Skupno pa nam je, da smo kot otroci trpeli, da smo bili izpostavljeni ponižanju, da smo trpeli lakoto, da smo izgubili 4 leta šolanja. Fizično in psihično trpljenje je pustilo posledice. V Sloveniji ni bila narejena nobena raziskava, zakaj je toliko otrok in mladih ljudi, ki so prestajali taboriščno življenje, naredilo samomor, zakaj kar 30 odstotkov fantov, ki so bili v taboriščih, ni služilo vojske, zakaj se je tako malo izgnancev lahko šolalo.

Za nas otroke v izgnanskih taboriščih je bilo zelo boleče gledati starše, ki so se izčrpani vračali s prisilnega dela, težko smo prenašali lakoto, bili smo brez zdravstvene oskrbe, nastanitvene razmere so bile slabe, brez možnosti za osnovno higieno, prestajali smo grožnje in cinizem lagerfirerjev in paznic. Najhujše pa je bilo doživeti smrt staršev, ki so jih zakopali v tuji zemlji.

Ko je sedaj toliko pozornosti namenjene odkrivanju posmrtnih ostankov vseh mogočih narodov, ki so se po drugi svetovni vojni pomikali oziroma bežali na zahod, upravičeno pričakujemo, da bo kdo kdaj vsaj omenil, kje so grobovi slovenskih izgnancev, naših staršev in drugih bližnjih sirom po tretjem rajhu in drugod.

Pričakovali smo, da nam po 65 letih po naši tragediji ne bo treba več obupati

Mag. Julijana Bizjak Mlakar, poslanka DZ RS

Organizatorju današnje slovesnosti ob dnevu izgnancev, 65. obletnici zmage nad fašizmom in nacizmom ter 65-letnici od vrnitve iz izgnanstva se za povabilo na to prireditev najlepše zahvaljujem.

Z Društvom izgnancev sem povezana preko usode svojega očeta, ki so ga med drugo svetovno vojno, starega komaj 11 let, skupaj z njegovima staršema in dvema sestrama izgnali v delovno taborišče v Nemčijo – v Bad Lautenberg. Zato sem tudi sama članica Krajevne organizacije DIS v Kamniku. Vi ste žive priče teh dogodkov, mi pa smo vaši potomci. Zato so vaša prizadevanja tudi naša naloga.

Danes je mnogo tistih, ki bi želeli pisati drugačno zgodovino od tiste, ki se je dejansko dogajala. Ponekod se žal spet obujata nacizem in fašizem. Uporu proti okupatorju pa se poskuša dati drugačno vsebino. Ob tem je treba jasno povedati: če ne bi bilo zmage nad fašizmom in nacizmom, ne bi bilo vrnitve iz izgnanstva.

Poslanec DZ Andrej Magajna

Pred časom me je pretresla fotografija 3-letnega kratkohlačega fantiča. Čas vojne – taborišče. Fantič zre v objektiv in nemo sprašuje: »Kje sem?« To sliko, na kateri je on sam, mi je pokazal mag. Franc Žnidaršič, moj spoštovani poslanski kolega.

Močan vtis name je naredila tudi pripoved preživele izgnanke. Po spominu, na kratko: »Izgubili smo dom, izgubili premoženje, izgubili smo svojce. Kje je otroško igrišče – dvorišče pred domačo hišo? Vzeli so nam dostojanstvo, izgubili smo svobodo ...«

Preživeli in tisti, ki smo se rodili kasneje, pa nikakor ne smemo izgubiti spomina, spomina na dneve izгона, pregona iz rodne domovine.

Ni dovolj, da ohranjamo spomin. Prizadevati si moramo, da popravimo krivice za nazaj. Vsak po svojih močeh.

Od nas poslancev se veliko pričakuje. Dobivamo predloge, pozive in zahteve. Nekateri svoje pravice uveljavljajo leta in leta, spet drugi hočejo vse in takoj. Ne morem mimo aktualnih dogodkov – študentskih demonstracij pred parlamentom. Zasuli so nas s psovkami, v pročelje Državnega zbora so letele kocke. Ko sem si po razdejanju ogledal prizorišče, sem med granitnimi kockami opazil tudi pakirane sendviče in polne plastenke. Kaj bi o tem rekli tisti, ki so bili v resnični stiski: pregnani otroci, ki so po dvorišču taborišča iskali skorje. Kaj naj rečejo tiste žrtve okupatorja, ki se že desetletja borijo za svoje upravičene odškodnine?

Prireditve 6. junija v Mostecu se je udeležil tudi podpredsednik Državnega zbora Miran Potrč

V pozdravnem govoru je dejal, da smo dolžni povedati resnico, da ste dolgo čakali na svoje pravice, in da ga veseli, da smo dosegli uveljavitev zahtevanih pravic. »Vaše zahteve so na mizi tudi, kar zadeva odškodnine za gmotno škodo. Z vašim vztrajanjem vam bo tudi to uspelo. V zvezi s tem se lahko obračate tudi name.«

spominov na naše izgnanstvo, vendar nas realnost v svetu in pojavi novih fašističnih in nacističnih organizacij vsak dan opominjajo, da nacifašizem zopet dviguje glavo. Tudi pri nas se že kažejo ti pojavi.

Zato kot žive priče nasilja, ki ga je povzročal nacifašizem, opozarjamo na številnih prireditvah na te pojave. Še več. Lani, 6. junija 2009, smo organizirali prvi evropski kongres izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma, na katerega je prišlo več kot 4000 udeležencev in 11 delegacij sorodnih društev iz Evrope.

Včeraj se je v Ljubljani končala Mednarodna konferenca o skrbi za izgnance in prisilne delavce v nekaterih evropskih državah, ki jo je organiziralo Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945. Na konferenci so sodelovale delegacije društev in organizacij iz Avstrije, Češke, Slovaške, Poljske, Rusije, Ukrajine, Srbije in Hrvaške.

Na konferenci smo udeležence seznanili z delovanjem našega društva za doseg statusa žrtve vojnega nasilja in pravic, ki iz tega izhajajo, ter o mukah, ki smo jih pri tem doživljali.

Slovenski izgnanci smo prvi v javnosti sprožili vprašanje vojne odškodnine. Bili smo prvi, ki smo zahteve tudi strokovno utemeljili in dokazali, da smo upravičeni do statusa žrtve vojnega nasilja. Za potrebe državnih organov smo zbrali vse podatke, potrebne za odločanje in uveljavitev pravic tudi civilnih žrtev vojnega nasilja. Zbrali smo vse zakone in pravilnike o popisih in ocenitvah vojne škode fizičnih oseb in družbenega premoženja, ki jih je leta 1945 in 1946 sprejela nekdanja Jugoslavija.

Na osnovi tega smo vsako leto kaj dosegli. Šlo je počasi, ni nam bilo lahko, bili smo osamljeni, ko smo zbirali zgodovinska in pravna dejstva in dokazovali

Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 je dalo Območnim in Krajevnim organizacijam pobudo, da v letu 2010 organizirajo 4 območne prireditve ob 65. obletnici vrnitve iz izgnanstva in begunstva.

Prireditve z veliko udeležbo izgnancev, prisilnih delavcev in drugih žrtev vojne ter svojcev so bile:

- v Mošnjah na Gorenjskem 8. maja 2010 (o tem smo pisali v prejšnji številki Vestnika)
- v Mariboru 5. junija 2010
- v Ljubljani v Mostecu 6. junija 2010 in
- na Bučki, 10. julija 2010.

. Informacije . Informacije . Informacije .

pravice; napisati je bilo treba na tisoče strani pisem, peticij, protestov, zahtev in oblikovati številne predloge za sprejemanje zakonov za uveljavitev naših pravic.

Medtem so se menjavale vlade in sestav parlamenta. Vsaki vladni garnituri je bilo potrebno znova in znova razlagati naše zahteve.

Veliko je bilo dopisovanja z nemškim parlamentom, nemškimi kanclerji in nemško vlado. Vsi nemški uradi so odgovarjali, naj se obrnemo na svojo državo.

Po zakonu o žrtvah vojnega nasilja je uveljavilo pravice več kot 70.000 Slovencev, na osnovi tega zakona pa še odškodnino za psihično in fizično trpljenje.

Uspelo nam je, da je po nemškem zakonu prejelo odškodnino za prisilno delo 10.910 Slovencev, ki so jim skupno izplačali 30.600.000,60 evra, po avstrijskem zakonu pa 2395 Slovencev v skupnem znesku 5.562.282 evrov.

Še vedno pa je ostalo odprto in nerešeno vprašanje odškodnin za premočno in nepremočno premoženje. Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 je leta 2008 aktivno sodelovalo pri sestavi prvega predloga zakona o povračilu vojne škode. Potem so bile volitve, nova vlada in nov državni zbor in sprejemanje tega zakona je zopet zastalo.

Mednarodno konferenco, ki se je včeraj končala, sta podprli tudi Ministrstvo za zunanje zadeve in Ministrstvo za kulturo RS, ki bosta podprli tudi sklepe kongresa ter petkove in sobotne konference, da bi Muzej izgnancev na gradu Rajhenburg postopoma razširili v evropski muzej žrtev fašizma in nacizma.

Ne morem mimo tega, da vam ne bi povedala, kakšni so podatki najnovejše britanske raziskave med šolarji in mladino. Raziskavo je opravilo dobrodelno združenje veteranov ERSKINE in je zajela več tisoč mladih do 15. leta starosti.

Po tej anketi

- vsak dvajseti šolar v Veliki Britaniji misli, da je bil nacistični voditelj Adolf Hitler nogometni trener,
- vsak šesti britanski najstnik meni, da je bil Auschwitz tematski park,
- vsak dvajseti učenec je prepričan, da je bil 'blitzkrieg' evropska čistilna akcija po drugi svetovni vojni,
- 40 odstotkov anketirancev pa ni vedelo, kdaj se je končala druga svetovna vojna.

Zato je tako pomembno, da organiziramo kongrese, simpozije, razstave, izpopolnjujemo muzeje in vplivamo, da bi se mlade generacije v šolah seznanile z zgodovino druge svetovne vojne, da ne bi zamenjavale, kdo je bil žrtev in kdo agresor.

Preden končam, pa bi vas, dragi izganci in izganke, rada spomnila na veliko zborovanje in prireditve, ki smo jo imeli tukaj v Mostecu junija 2008 in na kateri nam je govoril predsednik Demokratične stranke upokojencev Karl Erjavec. Tako kot nam je obljubil na zborovanju v Brezovici (6000 udeležencev) in 4. junija 2008 v Mariboru, nas je tudi na tem mestu zavajal in nas izrabil za svojo predvolilno propagando.

Obljubljal je, da bo podprl poslansko skupino in se v vladi zavzel za sprejem zakona o socialnih transferjih, da bi se nam povrnilo pravice, ki so nam jih leta

Nastop pevskega zbora Civilnih invalidov vojne v Mostecu 6. 6. 2010. (Foto: M. Skledar)

2006 odvzeli, ter da bo tudi kaj storil za sprejem zakona o gmotni škodi. Karl Erjavec ni podprl predloga vodje poslanske skupine DESUS mag. Franca Žnidaršiča, da bi v koalicijsko pogodbo sedanje vlade zapisali, da bodo v tem mandatu sprejeli zakon o gmotni škodi. Poslanca Žnidaršiča, člana DIS, je pri tem podprl samo Miran Potrč.

Na Društvo izgnancev Slovenije smo prejeli veliko pisem krajevnih in območnih organizacij DIS in posameznikov v podporo mag. Francu Žnidaršiču, ko so v časopisih prebrali, da Karl Erjavec terja, da mag. Franc Žnidaršič odstopi kot vodja poslanske skupine. V teh protestih so

navajali, da so stranko DESUS tako močno podprli že na prejšnjih volitvah, da je prišla v parlament, da se je na volitvah 2008 okrepila še s tremi poslanci, zaradi dobrega dela mag. Franca Žnidaršiča. Zato navajajo, da stranke DESUS sedaj, ko so naredili tako veliko krivico človeku, ki si prizadeva tako za upokojence, žrtve vojnega nasilja in socialno ogrožene, ne bodo več volili.

Tudi vsi organi DIS so izrazili ogorčenje in razočaranje nad ravnanjem Karla Erjavca. Vodstvo stranke samo je krivo, da to stranko mnogi izganci, begunci in drugi ne podpirajo več.

Prireditve izgnancev in beguncev Zasavja, Posavja, Obsovelja, Dolenjske in Bele krajine na Bučki 10. julija 2010

Krajevna organizacija Društva izgnancev Slovenije Bučka je v soboto 10. julija 2010 organizirala tradicionalni pohod ob nemško-italijanski okupacijski meji od Telč do Bučke v sklopu prireditve praznika Občine Škocjan. Ob prihodu preko 100 pohodnikov na Bučko se je ob 11.00 pričela proslava ob 65-letnici zmage nad fašizmom in nacizmom in vrnitve na oropane domove naših krajanov iz nacističnega rajha, kamor so bili izgnani leta 1941. Ta proslava in shod izgnancev, beguncev, prisilnih delavcev in svojcev sta bila prirejena za območje Zasavja, Posavja, Dolenjske in Bele krajine. Udeležba je bila zelo velika, prišlo je okrog 1000 ljudi. V tej naši mali Bučki se je zbralo veliko žrtev vojnega nasilja od Branika in prav do Murske Sobote kakor tudi iz sosednje Hrvaške, iz Zagreba. Udeležili so se je tudi

poslanci Državnega zbora mag. Franc Žnidaršič, ki je bil slavnostni govornik, Ivan Gril in Andrej Magajna. Prišli so župani občin Kozje, Sevnica, Radeče in Anton Zupet, ki je pripel k praporu KO DIS Bučka občinski trak.

Na prireditvi so bili tudi oba podpredsednika DIS Albin Pražnikar in Janez Komljanec, predsednica Komisije za stike s kraji izgnanstva Zdenka Kaplan, predsednik organizacijske komisije Alojz Rupar in še nekateri člani organov DIS. Udeleženci so pogrešali predsednico DIS Ivico Žnidaršič, ki se zaradi poškodbe pri padcu prireditve ni mogla udeležiti. Je pa v njenem imenu podpredsednik Albin Pražnikar podelil posebni zahvalni listini: Krajevni skupnosti, ki jo je sprejel predsednik Alojz Hočevar, za KO DIS pa predsednica Silva Marjetič.

Udeležba na prireditvi 10. 7. 2010 na Bučki je bila velika. (Foto: P. Rupar)

Pohod ob nemško-italijanski meji od Telč do Bučke 10. 7. 2010. (Foto: P. Rupar)

Med pozdravnim govorom je predsednica KO DIS Bučka dejala: »Minilo bo 65 let, odkar so se po 4 letih izгона vrnili na rodno zemljo, v svoj biser – dom, kraji, ki so ga morali prisilno zapustiti. Zapustili so polne kašče, kleti in shrambe, saj so bili izgnani na jesen. A ob vrnitvi so utrjeni, izmučeni, lačni in onemogli od dolge poti našli izropan dom, brez oken in vrat. Hlevi so bili prazni, tako da sta bili revščina in lakota gospodar. A vseeno je bilo lepo na svojem. Nič več poniževanja in trpinčenja. Veselje in sreča sta bila nepopisna, a žal veliko naših krajanov tega ni dočakalo. Omagali so v izgnanstvu in krije jih tuja zemlja širom po rajhu.

Veseli smo, da ste se zbrali v tako velikem številu. Tako velika je bila udeležba tudi 15. novembra 1992. leta, ko je na zborovanje v naš mali kraj Ivica Žnidaršič pripeljala tedanjega predsednika parlamenta dr. Franceta Bučarja, da smo ga seznanili z zahtevami slovenskih izgnancev.

V knjigi, ki je danes izšla v povečanem obsegu, boste lahko prebrali, kaj se je tedaj zahtevalo, saj so govori objavljeni v knjigi Bučka skozi čas. Tedaj ni nihče verjel, da bomo kaj dosegli.

Tu na Bučki smo imeli od takrat kar nekaj večjih zborovanj in dali veliko podbud za uveljavitev posebnega zdravstvenega, socialnega in pokojninskega varstva, rento ter odškodnino za fizično in psihično trpljenje.

Pri vsem tem je v DZ veliko storil za nas naš krajan in poslanec DZ mag. Franc Žnidaršič. Ostalo pa je še odprto vprašanje odškodnine za gmotno škodo. Pri tem pa mag. Franc Žnidaršič ni dobil podpore svoje stranke, saj je predsednik Desusa, Karel Erjavec, na naših zborovanjih samo obljubljal, v vladi pa ni storil ničesar. Na to se velja spomniti ob naslednjih volitvah, saj stranke DESUS ne bomo več volili,« je še zaključila Silva Marjetič.

S. Marjetič

. Informacije . Informacije . Informacije .

Iz govora mag. Franca Žnidaršiča, izgnanca in poslanca DZ, na prireditvi ob 65. obletnici vrnitve iz izgnanstva 7. julija 2010 na Bučki

Mag. Franc Žnidaršič, slavnostni govornik na Bučki. (Foto: P. Rupar)

Zbrali smo se, da obudimo čas, ki je zaznamoval usodo ljudi naših krajev zaradi dogodkov med drugo svetovno vojno. Nacistična ter fašistična okupacija Slovenije je bila največje zlo, ki lahko prizadane narod. Fašisti so želeli Slovence iztrebiti, nacisti pa uničiti. Zlasti nemški okupator je bil v svoji nameri tako prizadeven, da je izgnal okrog 82.000 ljudi, nameraval pa jih je še več. Vlaki 140 kompozicij so leta 1941 drveli v izgnanstvo.

Leta 1941 je vse dobro obrodilo. Kašče so bile polne, celo ajda je dobro obrodila. Bilo je tudi sadno leto in ljudem je kar dobro šlo. **Potem je udarila vojna.**

Nemci so z vso nemško natančnostjo načrtovali izgon in z uporabo vse materialne moči tedanjega rajha izvajali načrt uničenja slovenskega naroda. **Le tega niso predvideli**, da se bo mali slovenski narod temu uprl. In prav to se je zgodilo.

Novomeška partizanska četa, ki se je konec oktobra 1941 zbrala v Brezovi rebri, je med 1. in 2. novembrom 1941 napadla nemško postojanko v župnišću na Bučki. Napad na mnogo močnejšega sovražnika s skromnim orožjem je bil dokaz odločenosti naroda, da se bo bojeval za svojo svobodo. Žal napad, ki je imel namen zavreti izseljevanje, tega ni mogel preprečiti in tako so nas odpeljali.

Je pa vseeno Bučka za Nemce bila **poduk, da ni dovolj okupirati zemlje, če uporno ljudstvo tega ne prizna. Prav tako bo Bučka ostala simbol upora proti okupatorju in upora proti načrtom uničenja slovenskega naroda.**

Tudi slovenski izgnanci, prisilni delavci in begunci smo bili boj za slovenstvo, tudi v tujini smo ohranjali slovenski jezik in upali na vrnitev. Žal so premnogi pred koncem vojne končali v tuji zemlji. Nedvomno je bilo izgnanstvo ena najhujših preizkušenj slovenskega naroda, v kateri so se kalili in utrjevali narodna zavest, pokončnost in prezir do okupatorja.

Zato smemo izgnanstvo šteti kot dragocen prispevek k odporu slovenskega naroda proti okupatorju in prav je, da vedno znova na naših zborovanjih o tem seznanjamo širšo javnost, še zlasti zato, ker nam tega niso priznali več kot 50 let.

Občina Bučka je bila edina občina z izseljenkega območja, iz katere je nemški okupator izgnal vse prebivalce. Že pred izgonom so Nemci izvedli ponižujočo

politično in rasno ocenjevanje, da bi dokazali svojo večvrednost in našli izgovor za genocid naroda.

Krajane naše fаре so izgnali v nekaj dneh od 3. novembra 1941 dalje, najprej v Rajhenburg. Od tam je odšlo na trnovo pot izgnanstva 63.000 Slovencev.

Ob vrnitvi so našli izropane, opustošene pa tudi požgane in porušene domove ter uničena gospodarstva. Začeti je bilo treba na novo iz nič. Do razpada Jugoslavije nam ni bilo priznано nič, vojne škode nismo nikoli dobili povrnjene, mnogi so ostali zaradi tega siromašni do danes.

Šele z ustanovitvijo Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 leta 1991 in po velikem zborovanju 15. novembra 1992 tukaj na Bučki, kamor je prišel tedanji predsednik parlamenta dr. France Bučar, so se zadeve za urejanje pravic slovenskih izgnancev in beguncev začele resno obravnavati.

Jeseni leta 1995 je bil sprejet Zakon o žrtvah vojnega nasilja, pridobili smo status in nekatere pravice, kot odškodnino za nasilje, izgon in psihofizično trpljenje, vprašanje materialne škode pa do danes ni rešeno.

Glede tega sem v Državnem zboru vsem vladam od 1996. dalje zastavljal vprašanja o tem, kdaj bo in zakaj še ni rešeno to vprašanje, še posebej zaradi premajhnih prizadevanj z Nemčijo doseči sporazum, da bi poravnala vsaj del nikoli plačane vojne škode.

Pretekla vlada je storila vsaj to, da je Medresorska komisija pripravila podlage za sprejem ustreznega zakona, sedanja oblast pa se ubada z najhujšo gospodarsko in finančno krizo, ki to vprašanje politika vstran.

Da bi sprejeli zakon o poplačilu gmo- tne škode, ki je v grobem pripravljen, bo potrebno še veliko naporov, bi šlo pa lažje, če bi kaj izterjali od Nemčije.

V ponedeljek bom ministru za zunanje zadeve ponovno zastavil vprašanje, ali je seznanjen z dosedanjimi poizkusi začeti pogajanja z Nemčijo in ali se tudi sedanja vlada s tem ukvarja.

Vprašanje materialne škode sem skušal spraviti v Koalicijsko pogodbo sedanje oblasti, a me stranka DeSUS pri tem ni podprla, zato ne zasluži več moje ne naše podpore. Pomagal je poslanec Miran Potrč, a ker sva bila osamljena, stvar ni uspela.

Spoštovani!

Kakorkoli, vse to smo nekako preživeli in ostali so nam skupni spomini, imamo nekaj, kar nas povezuje zunaj politike, povezuje nas tisti nesrečni čas, ki smo ga komaj preživeli in ki nas obremenjuje še vedno.

Zaradi tega se zbiramo, oživljamo spomine in praznujemo vrnitev in svobodo v upanju, da naših otrok in vnukov ne bo zadelo kaj podobnega. Spoštujemo boj našega naroda za svobodo, obsojamo sodelovanje z okupatorjem in želimo brez delitev zreti v lepšo prihodnost.

Danes smo se zbrali, da proslavimo 65. obletnico zmage nad fašizmom in nacizmom in 65. obletnico vrnitve iz izgnanstva. Živimo v svobodni in samostojni državi. Gradimo demokratične odnose in kot mlada, manj izkušena nova samostojna država iščemo svoj prostor v združeni Evropi in širše. To je proces, ki traja in terja čas, znanje pa tudi odrekovanja, ko se razmere poslabšajo. Kljub temu vsemu smemo upati, da bo tudi te krize enkrat konec, **da bomo lahko do kraja in odločno zahtevali pravico do poplačila vojne škode**, ki ostaja edino nerešeno vprašanje tistega časa. Šele potem bomo lahko zaprli to mučno poglavje naše preteklosti. Prav je, da gledamo

naprej brez neskončnih prepirov in delitev, ki ne koristijo nikomur, pač pa na novo odpirajo že zaceljene rane in znova sprožajo bolečine.

Delo je podcenjeno, delitev ustvarjenega nepravilna, in to je jedro današnjih težav v svetu in pri nas. Rešitev je dobro delo, pravična delitev, strpno dogovarjanje in iskanje poti za premagovanje nakopičenih težav, ki jih pogosto ustvarjamo tudi sami. Nasprotujem divjemu kapitalizmu, v katerem, na žalost, človek samo toliko velja, kot plača. Kaj storiti? Samo skupaj in bolj enotnim kot sedaj nam bo lahko uspelo ustvariti razmere, v katerih bodo v ospredju človek in njegovo dostojanstvo, pravična delitev in solidarnost, ne pa dobiček in kapital.

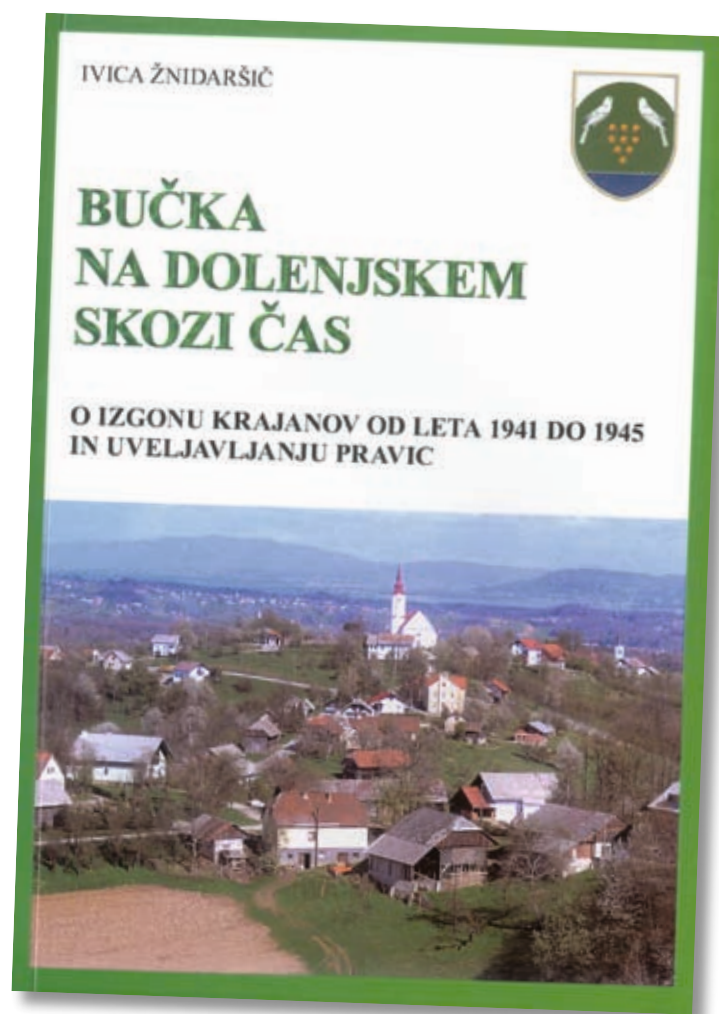
To je moje temeljno sporočilo vsem navzočim z željo, da bi praznovali vedno znova zmago nad fašizmom in nacizmom, naše preživetje in vrnitev. Ostanimo povezani in delajmo skupaj do konca.

Želim vam prijetno druženje in vse dobro!

Hvala!

*Mag. Franc Žnidaršič,
poslanec Državnega zbora*

Krajevna organizacija DIS Bučka izdala knjigo

Ob prireditvi na Bučki ob 65. obletnici zmage in vrnitve iz izgnanstva, ki je bila na Bučki 10. julija 2010, sta Krajevna organizacija DIS Bučka in Občina Škocjan izdali knjigo »Bučka skozi čas. O izgonu krajanov in uveljavljanju pravic«. Knjigo je napisala in uredila krajanka Ivica Žnidaršič, predsednica DIS.

Knjiga ne predstavlja samo tega kraja, ampak je v njej opis dogodkov in trpljenja med drugo svetovno vojno ter pomembnih začetkov uveljavljanja pravic slovenskih izgnancev in beguncev ter številnih pobud, ki so jih pri tem imeli znani krajani.

V knjigi sta objavljena tudi govora dr. Franceta Bučarja, predsednika prvega slovenskega parlamenta, in Ivica Žnidaršič na

velikem zborovanju na Bučki 15. novembra 1992. To je bilo tedaj, ko ni še nihče verjel, da bomo kaj dosegli. V knjigi je toliko podatkov, da bi bilo prav že zaradi velikih naporov pri uveljavljanju pravic, da bi to knjigo imel vsak član DIS.

Zanimivo je vedeti, od kod je doma naša predsednica in od kod izvira njena energija.

Ne le Bučka, ampak vsi slovenski izgnanci, so dobili gradivo, ki bo za vse večne čase za zanamce ohranilo spomin na tragedijo druge svetovne vojne in prizadevanja za uveljavljanje pravic.

Avtorici Ivici Žnidaršič ob izdaji knjige čestitam.

*Janez Komljanec,
podpredsednik DIS*

. Informacije . Informacije . Informacije .

Izlet v kraje izgnanstva – pomembno sodelovanje z nemškimi župani

Zdenka Kaplan v pogovoru z županom Bad Sulze Johannesom Hertwigom in podžupanom Weigendom.

Po daljšem premoru smo letos zopet organizirali izlet v kraje našega izgnanstva. Na željo večine je pot vodila čez kraje trpljenja na Poljskem.

Po kratkem krožnem ogledu Wroclawa smo se ustavili v Štrigovi, kjer nas bi bil sprejel župan, če zaradi daljše proge, kot je bilo predvideno, ne bi tako zelo zamudili. Sami smo odšli na pokopališče, položili skromen venček in prižgali sveče ter zapeli žalostinko v spomin na mnoge slovenske izgnance, ki so umrli v tem kraju in okolici, v taboriščih med II. svetovno vojno.

Ravno tako smo prišli z veliko zamudo v spominski kraj judovskega koncentracijskega taborišča Gross Rosen, kjer je naročeni vodič tudi že odšel. Sami smo si ogledali razstavo in nekaj okolice.

Večerjali in prespali smo v hotelu v središču Legnice in naslednji dan šli naprej.

Zelo dobro je uspel ogled Berlina, kjer smo imeli priložnost videti ostanke berlinskega zidu in druge znamenitosti, kot

tudi ogled Potsdama, kjer je bila ena izmed važnejših konferenc zaveznikov druge svetovne vojne.

Večerjali in prespali smo v Kalkwitu, po zajtrku smo odšli v Rudolstadt, si ogledali razstavo o prisilnem delu v tem mestu med II. svetovno vojno in obiskali pokopališče. Ves čas so nas spremljali Jörg Reichel, dr. Hartmut Franz s soprogo Helgo, Sabina Cristophersen, Kristian Weidman in drugi.

Naprej smo odpotovali v Apoldo in Bad Sulzo, kjer smo spoznali župane teh mest.

Obiskali smo pokopališče v Bad Sulzi, kjer je pokopanih več slovenskih izgancev, vendar ni grobov niti obeležja. Ker so tako pozabljeni, smo položili venček in prižgali sveče v njihov spomin kar ob priložnostnem kamnu. Z županom Johannesom Hartwigom in njegovim spremljevalcem smo se dogovorili, da bodo poskrbeli za obeležje, tako kot imajo to urejeno za vse druge tujce. Počastili so

Taborišče v Bad Sulzi je zapuščeno in propada.

nas s pijačo po želji in nas spremljali do zapuščenega nekdanjega taborišča, v veselje kar nekaj naših potnikov, ki so bili v njem.

V Apoldi nas je prijazno sprejela kar 5-članska ekipa z županom Rüdigerjem Eisenbrandom na čelu in novinarji. Tu sva bili le dve taboriščnici, ki sva Nemce z dokumentom prepričali, da je v tem kraju res bilo taborišče. Prijazno so nam dali plakete mesta in želeli, da odnesemo lepše spomine kot leta 1945.

Tretjič smo večerjali in prenočili v bližnji okolici Münchna. Pot proti domu je srečno minila, tako smo pripotovali v Ljubljano že pozno popoldne.

Po odzivu večine sopotnikov je izlet uspel odlično, bilo je tako, da so nekateri želeli že kar vpis za naslednjega.

*Zdenka Kaplan,
predsednica komisije
za stike s kraji izgnanstva*

Tiskovna konferenca DIS

Del udeležencev tiskovne konference DIS o pripravah na dan izgnancev 7. junija in Mednarodno konferenco o skrbi za izgnance in begunce (Foto: Egi Biček)

Dne 1. junija 2010 smo sklicali tiskovno konferenco DIS, s ciljem seznanjanja sredstev javnega obveščanja s pripravami na dan izgnancev, ki ga vsako leto obeležujemo 7. junija. Na novinarski konferenci so bili novinarji seznanjeni s pripravami na Mednarodno konferenco o skrbi za izgnance in prisilne delavce ter z vsebino prvega sestanka

Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev žrtv fašizma in nacizma, ki je potekala 4. junija 2010 v Ljubljani.

Novinarji so prejeli tudi referate in predlog dokumentov, ki so se sprejemali na konferenci.

Slava Biček

Obvestilo

Vljudno prosim izgnance, ki so bili v izgnanstvu v nemških mestih: WALDROSE, TRIANGEL (Giboren), HANMÜNDEN, JAHRSTADT (Kunran), FORST (meja s Poljsko), da mi pošljejo svoj naslov, ker bi želel organizirati srečanje.

Maksimilijan Ferek,
Podgora 26
1262 Dol pri Ljubljani

Županu Apolde smo pokazali dokument, ki dokazuje, da je bilo v tem nemškem mestu tudi taborišče za izgnane Slovence.

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Zbor KO DIS Ptuj

Zahvala dosedanjemu predsedniku Jožetu Križančiču za 17-letno delo v KO Ptuj. (Foto: dr. C. Doplihar)

Dne 30. aprila 2010 je bil v jedilnici Pri Lužniku na Ormoški cesti letni zbor članov KO DIS Ptuj. Kot gosta sta zboru prisostvovala predsednik Zveze borcev Ptuj Milan Čuček in Janez Merc kot predstavnik župana MO Ptuj.

Najprej smo spremljali krajši, a prisrčen kulturni program.

Sledilo je izčrpno poročilo o dosedanjem delu KO DIS, nato pa še poročili blagajnika in predsednika nadzornega odbora.

Sledila je razrešnica starega in izvolitev novega upravnega odbora. Za novo

predsednico KO DIS Ptuj je bila izvoljena Marija Gnilšek, ki je ob zahvali za zaupanje podala tudi smernice delovanja KO DIS v prihodnjem obdobju.

Predsednik delovnega predsedstva je v imenu članov KO DIS podelil dosedanjemu predsedniku Jožetu Križančiču zahvalno listino za njegovo dolgoletno vodenje KO DIS. Na zahvali je Franček Simonič naslikal Križančičevo bivališče v njemu nadvse ljubih Halozah.

Dr. Cveto Doplihar

Občni zbor članov KO DIS Artiče

Občni zbor KO DIS Artiče. Od leve predsednik KO DIS Karl Levak in člana Stanko Medved in Mimica Sotler ter delovni predsednik Ernest Jankovič.

Med 85 krajevnimi organizacijami Društva izgnancev Slovenije je 13. maja 2010 opravila letni občni zbor članov KO DIS Artiče. Zbora so se številčno udeležili člani društva in član IO DIS Alojz Rupar. Navzoči so bili tudi predsedniki sosednjih KO DIS.

Le komu se ni utrnila solza, ko so za uvod Fantje artiški KUD Oton Župančič Artiče prišli v dvorano in zapeli pesem Oh, kako je dolga, dolga pot.

V nadaljevanju so s kulturnim programom polepšali srečanje še učenci osnovne šole Artiče, Trebeški drotarji in pesnik Franc Živič.

Nato je predsednik KO DIS Artiče podal poročilo o delu v letu 2009, sledilo je blagajniško in nadzorno poročilo. Povedano je bilo, da veliko skrbi posvečamo starejšim, onemoglim in hudo bolnim, ki jih obiščemo med božičnimi in novoletnimi prazniki. Ob 90. rojstnem dnevu smo

obiskali tri naše člane. Vsi so bili obiska veseli.

Obvestili smo dve osebi, ki sta imeli pogoje za uveljavitev statusa ŽVN, rojeni po 15. 2. 1945. Obe sta se včlanili v naše društvo in naročili Vestnik.

Predsednik KO DIS Artiče je povedal, da še vedno ni rešeno vprašanje sprejetja zakona o poplačilu gmotne vojne škode. Ob recesiji v svetu je tudi v Sloveniji gospodarska kriza in pomanjkanje finančnih sredstev, zato je sprejem zakona časovno vprašljiv.

Po pozdravih gostov je na koncu član IO DIS Alojz Rupar podelil predsedniku KO DIS Artiče **Karlu Levaku** priznanje zaslužni član Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 za uspešno delo in aktivno sodelovanje pri pomembnih dejavnostih DIS.

Karl Levak

Letni zbor KO DIS Zagreb

Letni zbor KO DIS Zagreb (Foto: Miro Bohun)

Letni zbor KO DIS Zagreb je bil v prostorih Slovenskega doma v Zagrebu 23. marca 2010. Predsednik KO **Alojz Slavko Kramar** je ob začetku zbora pozdravil vse navzoče člane in goste, med njimi nova člana Franca Straška in Silvina Jermana.

Že stara navada je pred uradnim delom zbora kulturno-umetniški program, dana je bila beseda voditelju programa Ivici Kuneju.

Scenarij programa je na izjemen način povezal 65. obletnico vrnitve slovenskih izgnancev v domovino.

Po končanem kulturno-umetniškem programu je besedo prevzel predsednik Alojz Kramar ter podal poročilo o delu v letu 2009. Poudaril je, da se je delo članov krepilo z druženji ob dežurnih četrtkih, ob spominskih pohodih in proslavah po Sloveniji ter z medsebojnim pomaganjem in skrbjo za onemogle in bolne člane. Posebno pomembne so prireditve Slovenskega doma, ki se jih člani KO DIS tudi udeležujejo.

Zahvaljujemo se DIS-u, od katerega smo dobili brošure s kongresa ter predsednici za brošuro o delu DIS-a, podpredsedniku DIS-a Albinu Pražnikarju pa, da je bil

prisoten na proslavi 80. obletnice Slovenskega doma.

Iz Krajevne organizacije Čatež se je našega zbora udeležila **Jožica Stezinar**. Obširno je poročala o splošnem delovanju DIS-a in prizadevanju predsednice za še bolj uspešno delovanje. Čestitala nam je za delo zagrebske organizacije, z željo, da bi bilo tako tudi v prihodnje.

Da ne bi vsi gosti in predstavniki organizacij (Artiče, Brežice, Bučka, Čatež, Dobova...) govorili vsak za svojo organizacijo, je skupno besedo prevzel **Branko Bogovič**. Pohvalil je kulturno-umetniški program, ki da bo vsem ostal dolgo v spominu.

Po končanem dnevnem redu je v imenu Slovenskega doma vse prisotne pozdravil podpredsednik Franc Strašek. Zaprotil je Jožico Stezinar, da prenese srčne pozdrave in dobre želje predsednici Ivici Žnidaršič. Poudaril je, da je cilj Slovencev na Hrvaškem obdržati identiteto, slovenske korenine, jezik, kulturno dediščino in duhovnost ter obenem prijateljske odnose s Hrvaško.

Silvin Jerman

Srečanje izgnancev v Kamniku

Srečanje izgnancev KO DIS Kamnik (27. 4. 2010)

Srečanje izgnancev smo imeli 27. aprila 2010 v Kamniku. Letos smo se odločili za srečanje 27. aprila, na dan upora. Pripravili smo krajši kulturni program in se zbrali kar v velikem številu.

Naša organizacija šteje sedaj še 272 članov, od tega je več kot pol starih od 80 let, kar je razumljivo zaradi odmaknjenosti časa okupacije in našega izgnanstva.

Na srečanju smo zavrteli vojni film in pripravili tudi krajši program. Pevke Predice so nas razveselile s svojo pesmijo in nas spomnile na čas internacije. Pozdravil nas je podžupan in nam zaželel še veliko takšnih srečanj. Harmonikar in manjša zakuska pa sta nas razvedrila.

Stanislava Z.

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Občni zbor KO DIS Raka

Udeležba na občnem zboru KO DIS Raka je bila velika (7. 8. 2010).
(Foto: Zdenka Kaplan)

Na Raki je bil 7. avgusta 2010 občni zbor Krajevne organizacije DIS. Udeležba je bila velika.

Občni zbor je vodil **Marjan Molan**. Predsednica KO DIS Raka **Anica Žabkar** je pozdravila udeležence in goste, med njimi: **Zdenko Kaplan**, predstavnik DIS in predsednik Komisije za stike s kraji izgnanstva, **Silva Krošlja**, predsednika KS Raka, **Silvo Marjetič**, predsednik KO DIS Bučka, in **Petra Ruparja**, predsednika KO DIS Studenec.

Kulturni program je izvajal pevski zbor. Poročilo o delu v minulem letu je podala predsednica KO DIS in med drugim dejala: »Izganci in begunci imamo svoje žalostne in težke spomine na drugo svetovno vojno, ko so nas nemški vojaki na silo odpeljali v nemška taborišča. Na občnih zborih obujamo te spomine, ki nas povezujejo in utrjujejo našo povezanost, da smo kot družina. Zato se povezujemo

s člani in starejše tudi obiskujemo na domu. Teh obiskov so vsi zelo veseli, saj se ob stisku rok marsikomu orosi oko.

Spremljamo tudi vse dogodke v DIS-u in sosednjih Krajevnih organizacijah DIS. Udeležili smo se tudi velike prireditve ob 65. obletnici vrnitve iz izgnanstva 10. julija na Bučki. Na tej prireditvi je bila predstavljena tudi knjiga Bučka skozi čas. O izgonu krajanov in uveljavljanju pravic, ki jo je napisala Ivica Žnidaršič. V knjigi je zelo veliko podatkov o uveljavljanju pravic in doseženih pravicah. Prav bi bilo, da bi to knjigo predsednice DIS prebral vsak član DIS.

Predsednica KO DIS se je na koncu zбора zahvalila pevkam izgnankam in upokojencem z Rake, govornikom iz drugih Krajevnih organizacij in Zdenki Kaplan.

Anica Žabkar

Martin Krpan – diplomat in vojščak

Član izvršnega odbora DIS dr. Milan Jazbec je predstavil svojo novo knjigo, ki jo je poimenoval Martin Krpan – diplomat in vojščak. Knjiga je zelo zanimivo branje.

Napisana je poljudno, v njej pa je Jazbec razčlenil Levstikovo povest iz več kot dvajset zornih kotov. V knjigi je pokazal, kako je treba krepiti slovensko samozavest, iznajdljivost in zagledanost v rodno zemljo.

Predstavitev knjige Boleče zgodbe

Avtor knjige Boleče zgodbe Tone Vrabel ob predstavitvi knjige o zgodbah izgnanih ljudi med drugo svetovno vojno. (Foto: Matevž Rebešek)

Občni zbor KO DIS Pince-Marof - Benica - Petišovci

Spominski park žrtvam druge svetovne vojne in žrtvam po drugi svetovni vojni v Lendavi in njeni okolici

Dne 22. 6. 2010, v torek ob 10. uri, smo se zbrali člani Društva izgnancev ter povabljeni gostje na občnem zboru v Vaškem domu v Pince-Marofu, kjer smo se spomnili na 65. obletnico zmage nad fašizmom in nacizmom, posebej pa 65. obletnice vrnitve iz izgnanstva na porušene ter izropane domove.

Občnega zbora se je udeležilo veliko število članov ter svojcev, ki so člani društva. Poleg članov so se zбора udeležili župani Občine Lendava mag. Anton Boložek, svetnik v občinskem svetu Ladislav Kržalj ter drugi povabljeni gostje iz drugih društev. Na zboru je tajnica društva Marica Antolin izčrpno orisala čase zmage in vrnitve na svoje domove: »To so bili časi, ki si jih ne da opisati in so za današnje čase nepojmljivi, ko se sliši beseda svoboda,« je ob koncu povedala. Nato je sledilo poročilo o delu krajevne organizacije, ki ga je podal predsednik, nato poročilo blagajničarke Štefanije Jezernik. Po poročilih je

sledila razprava. V razpravi je sodeloval tudi župan občine ter prisotne seznanil o dosedanjem razvoju občine ter predstavljal program za njen nadaljnji razvoj, kar predvsem zanima krajan naše občine. Precej vprašanj je bilo glede stanja v državi, kako bo z izplačilom rente glede na recesijo in ali ni ogroženo izplačilo. Podobna vprašanja so se kar vrstila.

Ob koncu smo vse prisotne povabili na slovesno otvoritev spominskega parka pri dvojezični Osnovni šoli Lendava za vse žrtve vojnega in povojnega rasnega in ideološkega fanatizma v drugi svetovni vojni. Po ogledu parka je sledila spominska ura v spomin na žrtve druge svetovne vojne.

Ob koncu želim poudariti, da si je park ogledal zunanji minister Samuel Žbogar v prisotnosti župana občine Lendava ter vseh predstavnikov, ki so preživeli izgon v razna taborišča.

Alojz Voščun

Izganci iz Zagorja in Šentjurja pod Kumom na Bučki

Člani KO DIS Zagorje ob Savi in KO DIS Šentjur pod Kumom na velikem srečanju izgnancev na Bučki 10. julija 2010 ob 65. obletnici zmage in vrnitve iz izgnanstva

Obvestilo

KO DIS Ljubljana Moste-Polje obvešča, da smo se s 1. septembrom preselili na nov naslov in sicer v Polje 12 (Zaloška cesta), v stavbo bivše občine, kjer je sedaj sedež Četrtna skupnosti Polje.

Dežurstvo bo vsak prvi torek v mesecu od 15.00 do 17.00 (razen julija in avgusta).

KO DIS
Ljubljana Moste-Polje

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Člani KO DIS Srednja Dobrava na izletu v nekdanja nemška taborišča

Na pobudo Alojza Vidica, predsednika KO DIS Srednja Dobrava, je bil 18. in 19. junija organiziran izlet v nemška taborišča: Altötting, Burg-hausen, Frontenhausen, Poxau, Dingol-fing, Straubing in Dachau.

Izleta se je udeležilo 42 članov, med njimi pa so bili tudi sorodniki izgnanih Slovencev. Bilo je iz vsakega taborišča prisotnih nekaj udeležencev izleta.

Na izlet smo se odpravili v zgodnjih jutranjih urah ter prvi postanek naredili v mestu Poxau, kjer smo doživeli najlepši sprejem v bivšem taborišču, današnjem prenovljenem dvorcu. Upravnik dvorca g. Anton Berger nas je prav prisrčno sprejel in nam razkazal razkošne prostore. Sobe so prečudovito urejene in v njih ni niti najmanjšega sledu o grozotah preteklosti. Današnji dvorec je namenjen psihoterapevtskemu zdravljenju.

Pot smo nadaljevali proti mestu Dingolfing, ker smo prisilno delali v nekdanji

tovarni poljedelskih strojev. Vožnjo smo nadaljevali proti mestu Straubing, kjer so bila taborišča gorenjskih izgnancev. Straubing nas je s svojo urejenostjo resnično prevzel. Dan smo zaključili v hotelu Heimer. Osebe nas je lepo sprejelo. V hotelu je bilo kar nekaj osebja s področja bivše Jugoslavije. To nas je razveselilo.

Drugi dan smo nadaljevali pot proti Dachauu. Presenečeni smo bili nad veliko množico obiskovalcev muzeja. Med drugo svetovno vojno je bilo tu zaprtih 1500 Slovencev, skoraj tretjina pa jih je umrla zaradi podhranjenosti, bolezni ter naporega dela. Po končanem ogledu smo naredili še kratek skok v mesto München.

Vsem izletnikom bi se še enkrat resnično zahvalil za njihovo udeležbo, prijaznost, veselje ter dobro voljo, saj smo bili vsi kot ena sama velika družina.

*Alojz Vidic,
predsednik KO DIS Sr. Dobrava*

Izlet v nekdanje nemško taborišče 18. in 19. junija letos. V tej stavbi, ki je prenovljena, je bilo zaprtih 11 udeležencev izleta.

V lepi in zanimivi Reziji

Izgnanci iz KO DIS Radeče na izletu v Reziji

Dvajsetega junija 2010 smo se izgnanci KO DIS Radeče odpravili na enodnevni izlet po dolini Režije. Peljali smo se mimo Ljubljane, Kranja in Jesenic do Zgornjesavske doline. Ustavili smo se ob izviru Save Dolinke na Zelencih. Nato smo se peljali preko mejnega prehoda Rateče, mimo krajev Ukve in Naboretin do doline Režije. Režija je zaradi naravnih pregrad najbolj ločena dolina od slovenskega zaledja. Tu smo bili seznanjeni s posebnimi narečji in starimi običaji. Pot nas je peljala po dolini Režije

do Bila. V kulturnem domu so nam prikazali diapozitive o življenju tamkajšnjih ljudi, predstavili njihov jezik, kulturo in plese. Pot po dolini Režije smo zaključili v kraju Solbica. Tu smo si ogledali tipično arhitekturo in muzej brusačev.

Nato smo se obrnili že proti Sloveniji in se odpeljali skozi Čedad ob reki Nadižici, ki predstavlja središče Beneških Slovencev.

Polni lepih vtisov smo se vračali proti domu.

M. B.

Izlet na slovensko Koroško

Udeleženci izleta so si ogledali tudi rudnik 3,5 km globoko v osrčju Pece.

VDIS Maribor Rotovž-Pesnica smo letos 18. maja 2010 organizirali izlet na slovensko Koroško.

Pot nas je vodila v Libeliče, ki so pred leti slavile 80. obletnico plebiscitarne odločitve za priključitev kraja k Sloveniji.

Srce in duša upora za priključitev k Avstriji v letih 1920–1922 je bil takratni duhovnik v Libeličah, **Anton Vogrinec**. Boril se je za priključitev k matični domovini, kot se je tedaj general Maister v Mariboru za priključitev Maribora in Štajerske. Z vztrajnostjo in trmo jima je uspelo. Tako so tudi Libeliče s posebno mednarodno pogodbo 30. 9. 1922 bile priključene k tedanji Jugoslaviji (Kraljevini SHS).

Nato smo si ogledali v Legnu cerkev sv. Jurija, ki je podružnična cerkev prafare

sv. Martina na Šmartnem pri Slovenj Gradcu.

V Mežici smo se z vlakcem, s katerim so se rudarji nekoč vozili na šiht, odpeljali 3,5 km globoko v osrčje Pece, v rove nekdanjega rudnika svinca in cinka. Danes je ta rudnik tehnični spomenik, odprt za javnost. Bilo je to za nas enkratno doživetje.

Ustavili smo se tudi v Dravogradu, v dravograjski mučilnici, ki je na prvi pogled podobna Begunjam.

Srh me je spreletaval, ko sem stopala po dravograjskem morišču neznošno zmrcvarjenih, do nezvesti trpinčenih, pod esesovskimi škornji krvavečih teles, ob spominu na njihove krike in stoke.

Jolanda Želj

Na Koroškem je fajn

Udeleženci izleta KO DIS Domžale

Letošnje tradicionalno spoznavanje naše domovine, ki ga vsako leto v poletnih mesecih načrtuje KO DIS Domžale, smo pričeli z obiskom Tovarne nogavic v Polzeli. Prijazna gospa Danica nas je popeljala po petih obratih te svetovno znane tovarne, v kateri skušajo probleme gospodarske krize reševati na prijazen način.

Spoznali smo cel postopek izdelave nogavic ter se mnogi spominjali, kako so podobna dela opravljali tudi v času svojih delovnih obdobij. Ugotavljali smo, da je delo zelo naporno, da se ga izredno veliko opravlja še na ročni način.

Naša druga postaja je bila Oljka z znamenito cerkvijo sv. Križa. Gora Oljka je 733 metrov visok hrib, ki se dviga nad Polzelo in okoliškimi vasm, posebej znamenita pa

je cerkev. Prijazni ključar nam je najprej predstavil zgodovino sedanje cerkve, nato pa smo skupaj z njim obiskali še »spodnjo« cerkev. Po obisku planinskega doma v soseščini nas je pot peljala na Koroško, kjer nas je v pristanu sprejel s pozdravnim nagovorom kormoniš. Po pogostitvi s kruhom, soljo ter domačim žganjem se je začela plovba z bogatim animacijskim in glasbenim programom, v katerem smo s petjem sodelovali vsi. Okusna je bila tradicionalna flosarska malica, nasmejali smo se ob flosarskem krstu in se po flosarski kavi poslovili od prijaznih flosarjev ter se z vožnjo domov poslovili od nepozabnega prijetnega dne.

D. I.

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Občni zbor KO DIS Murska Sobota

Občni zbor KO DIS Murska Sobota (7. junij 2010)

V petek 7. junija 2010 smo imeli izgnanci in begunci KO DIS Murska Sobota redni letni občni zbor. Od 49 rednih in pridruženih članov se ga je udeležilo 38 članov. Začeli smo s kratkim kulturnim programom, ki sta ga pripravili naši članici Zora Skalar in Darinka Zorec. Povedali sta nam ganljivo zgodbo o deportaciji Slovencev v taborišče Šarvar. Učenec Glasbene šole Beltinci Tilen Pintarič pa nam je na harmoniko zaigral nekaj partizanskih pesmi. S svojim nastopom so nam zbudili ganljive spomine in orosile so se nam oči.

Predsednica je pozdravila navzoče in še posebej Milevo Veren, predsednico Mestne organizacije Zveze borcev.

Na zboru smo obravnavali poročilo o delu in finančnem poslovanju. Ugotavljali smo, da se samo s članarino ne da kaj dosti narediti, sponzorski denar pa je v teh časih nemogoče dobiti. Bilo je nekaj vprašanj glede povračila materialne škode.

Člani smo obsodili dejanje predsednika DeSUS-a Karla Erjavca, ki ga je izvajal nad vodjem poslanske skupine DeSUS mag. Francem Žnidaršičem, da je moral kot vodja odstopiti.

Naš član je predlagal, naj bi posamezniki, ki so doživljali izgnanstvo, svoja doživljanja povedali in bi njihove pripovedi posneli ter prenesli na papir in jih tako ne pozabili. Dogovorili smo se glede udeležbe na proslavi in izletu. Tako smo se 5. junija udeležili proslave v Mariboru v počastitev 65. obletnice zmage nad nacizmom in fašizmom ter 65. obletnice vrnitve iz izgnanstva, begunstva in prisilnega dela. 15. junija pa smo bili na izletu na Madžarskem. Ogledali smo si mesto Zalaegerszeg, se sprehodili po narodnem parku Mali Balaton in si ogledali še terme Zalakaros.

Po končanem zboru smo ostali še na malici in se še nekaj časa družili.

Jožica Maršik

Novice iz Šentjanža

Občni zbor KO DIS Šentjanž. Gostje se zbirajo, med njimi poslanec DZ mag. Franc Žnidaršič (9. 5. 2010) (Foto: Janez Repovž)

Krajevna organizacija DIS Šentjanž je 9. 5. 2010 pripravila občni zbor. Zbralo se je veliko članov. Naši gostje so bili mag. Franc Žnidaršič, poslanec v DZ, ter predsedniki KO DIS iz sosednjih krajev. V prijetnem kulturnem programu so se predstavili učenci OŠ Milana Majcna pod vodstvom Alje Felsner.

Sledila je analiza dela za leto 2009 in predstavitev dela za leto 2010. Dogovorili smo se, da se bomo 10. julija na Bučki udeležili prireditve ob 65. obletnici vrnitve iz izgnanstva.

Nekaj članov se bo udeležilo tudi pohoda od Telč do Bučke.

Mag. Franc Žnidaršič je v zvezi s povrnitvijo odškodnine za izgubljeno

premoženje med vojno dejal, da se bo še naprej zavzemal za sprejem ustreznega zakona in pri tem ne bo odnehal. Prizadeval si bo za gradnjo cenejših domov za starejše in da bi bile cene v teh domovih dostopne vsem.

Predsednica KO DIS se je zahvalila mag. Francu Žnidaršiču za obisk in govor ter dejala, da ga bodo izgnanci podprli, kjer bo potreboval podporo.

Spomnila je člane, naj napišejo svoje zgodbe o izgnanstvu in begunstvu, da ne bodo šle v pozabo.

Sledilo je družabno srečanje.

Rezka Repovž,
predsednica KO DIS Šentjanž

Dan izgnancev s knjigo Boleče zgodbe

Na predstavitvi knjige Boleče zgodbe so bili med gosti (od leve) predsednik OO DIS Žalec Ciril Blagotinšek, član IO DIS Franci Vidmar, predsednik ZZB za vrednote NOB Žalec Marijan Turičnik z ženo Majdo in akademska slikarka Darinka Pavletič – Lorenčak. (Foto: M. Reberšek)

Območna organizacija DIS Žalec je ob letošnjem prazniku, 7. juniju, dnevu izgnancev, 65-letnici svobode in 65-letnici vrnitve iz izgnanstva, v prostorih Medobčinske knjižnice Žalec pripravila lepo prireditev s predstavitvijo knjige Boleče zgodbe med 2. svetovno vojno izgnanih iz Savinjske doline. Prireditveni prostor je bil povsem poln in zmanjkalo je sedežev za vse, ki so prišli na predstavitev knjige, v kateri je objavljeno 77 zgodb, ki jih je prispevalo 51 avtorjev, ljudje, ki so bili med 2. svetovno vojno izgnani v Srbijo, Bosno ali na Hrvaško ter mnoga nemška in druga taborišča.

Pobudo za knjigo spominov je pred dvema letoma na letnem zboru dal Tone Vrabl, upokojeni novinar, ki je tudi avtor knjižnega dela na sto šestdesetih straneh. Štiri originalne risbe, narisane prav za to knjigo, je prispevala 86-letna akademska slikarka Darinka Pavletič – Lorenčak iz Celja, ki je bila med vojno z družino izgnana iz Polzele v Slavonsko Požego.

Knjiga je razdeljena na tri dele: uvodni del s predstavitvijo izgnanstva, osrednji del s spominskimi zgodbami izgnancev in tretji del z dokumentarnim prikazom dejavnosti Območne organizacije DIS Žalec, ki pokriva področje občin Žalec, Tabor, Prebold, Braslovče, Polzela in Vransko v Spodnji Savinjski dolini z več kot 200 aktivnimi in podpornimi člani.

Uvodni pozdrav je imel predsednik Območne organizacije DIS Žalec Ciril Blagotinšek, v imenu DIS 1941–1945 v Ljubljani pa je prisotne pozdravil član IO Franci Vidmar. Večer s predstavitvijo knjige Boleče zgodbe je vodila knjižničarka Irena Štusej, ki je ob pogovoru s Tonetom Vrablom prebrala več zgodb iz objavljene knjige.

Predstavitev je minila v dobrem razpoloženju, vendar še vedno z bolečino in zadržanostjo v pripovedovanju, kako je bilo, pa čeprav je od vrnitve minilo že dolgih 65 let.

3. spominski pohod ob nemško-NDH okupacijski meji

Krajevna skupnost Velika Dolina in Krajevna organizacija DIS sta 12. junija 2010 organizirali tretji pohod ob okupacijski meji Nemčije in NDH.

Pohodniki so se zbrali v centru Velike Doline in ob 9. uri položili venec na spomenik umrlim v izgnanstvu.

Pohod je potekal na poti Jesenice–Nova vas–Rajce–Perišče–Brezje–Ponikve–Prisanke.

Pohodniki so se zadržali tudi pri kamnitem ostanku mejne opazovalnice, na katero je pritrjena spominska plošča z napisom »Tukaj na slovenskem ozemlju je potekala v letih 1941–1945 nemško-hrvaška (NDH) okupacijska meja«.

Zaključni del pohoda je bil na Ponikvah.

M. Ž.

Pohodniki ob nemško-NDH okupacijski meji

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

POHOD PO VASEH IZGNANIH KOZJANCEV 4. SEPTEMBRA 2010

Del udeležencev pohoda po vaseh izgnanih Kozjancev (4. september 2010)
(Foto: A. Rupar)

Krajevena organizacija DIS Kozje, ki jo vodi Ivan Kunej, je 4. septembra 2010 organizirala pohod po vaseh izgnanih Kozjancev.

Pohodniki so se zbrali pri Motelu Ribnik ob 8 uri, od koder je pohodnike odpeljal avtobus v Zagorje pri Lesičnem.

Pričetek pohoda se je začel ob 9. uri pri kapelici (Tovornik), nadaljevali pa so pohod preko Topolovega, kraja, kjer je bila zajeta Tončka Čec, in do spomenika NOB

v Lesičnem. Pot jih je nato vodila na Vinsko goro do lovskega doma. Zaključek pohoda je bil v Kozjem ob 15. uri pri spomin-skem obeležju.

Najprej je udeležence pohoda in goste pozdravil **Ivan Kunej**, predsednik KO DIS, nato pa so govorili tudi: župan Kozje **Andrej Kocman**, poslanec Državnega zbora RS **mag. Franc Žnidaršič** in član Izvršnega odbora DIS **Alojz Rupar**, ki sta bila tudi ves čas na pohodu.

Zaključek pohoda po vaseh izgnanih Kozjancev (Foto: A. Rupar)

V imenu Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 je pohodnike pozdravil **Alojz Rupar**, član IO DIS in med drugim dejal:

»Cenjeni pohodniki, spoštovani vsi prisotni, vsem lep pozdrav v imenu Društva izgnancev Slovenije. Moram reči, da so mi vaši pohodi zelo všeč, saj sem se jih doslej še vseh udeležil. Pot je čudovito speljana, po razgibanem, lepem, neokrnjenem terenu. Ni pretežka in res zelo zanimiva.

Nepozabni pa so sprejemi vaših krajanov, ki nas na poti zelo sprejmejo in lepo pogostijo. Nedvomno imajo pohodi tudi zgodovinsko noto. To je lepa gesta, lepa oblika, kako se prenaša izvirna, prava zgodovina časa druge svetovne vojne na mlajše rodove.

Organizatorjem pohoda čestitam za tako uspešno organizacijo in izpeljavo pohodov in vam želim, da z njimi nadaljujete.»

Letos obnovljena soba 3 v pritličnem delu zbirnega centra za izgon Slovencev v Brestanici
(Foto: A. Rupar)

Že tradicionalnega 4. pohoda v Kozjem, ki naj vedno znova obeleži spomin na izgnanstvo Slovencev med 2. svetovno vojno, se je udeležil tudi samostojni poslanec, **mag. Franc Žnidaršič**, ki je v kratkem nagovoru na zaključni prireditvi, prisotnim med drugim dejal tudi naslednje: »Veseli me, da je ta pohod postal tradicionalen in bom prihajal kot udeležene-c, dokler me bodo držala kolena. Prav je, da ohranjamo spomin na težke čase našega naroda in nikoli ne pozabimo, kdo je bil v tisti vojni na pravi strani. Žal se še vedno najdejo taki, ki želijo spreminjati zgodovino tako, da bi domobranci

postali borci za svobodo, oziroma žrtve vojnega nasilja. Zgodovinska resnica je samo ena in jo pozna ves svet: partizani so v NOB bili boj za svobodo, kolaboracija pa je pomagala okupatorjem proti svojemu narodu! Ta resnica bo ostala zapisana v srcih vseh rodoljubov in v svetu tudi tedaj, ko živih prič ne bo več.»

Zahvalil se je županu za pomoč pri izvedbi prireditve, ga pohvalil kot tistega župana, ki spoštuje preteklost in razume današnje potrebe in pričakovanja občanov ter mu zaželel ponovno izvolitev za župana na jesenskih volitvah.

Glavni organizator pohoda Ivan Kunej, predsednik KO DIS Kozje, Andrej Kocman, župan Občine Kozje in mag. Franc Žnidaršič, poslanec DZ. (Foto: A. Rupar)

Pismo uredništvu Posavskega obzornika

Z velikim začudenjem sem prebrala članek v Posavskem obzorniku z naslovom 'Kočevjarji obiskali Posavje'. Če ste njihovu obisku posvetili kar tri kolone in slike, bi novinarka, ki je opisovala ta dogodek, že morala vedeti, da so kočevski Nemci zaprosili Hitlerja, naj jih preseli v nemški Rajh, on pa jih je nastanil na naše domove, **ki smo jih morali mi zapustiti**.

Le s kakšno pravico sedaj Kočevjarji govorijo, da so jih pregnali partizani, saj niso bili na svojem.

Ta obisk kočevskih Nemcev je žalitev za slovenske izgnance, in dokler se niso opravičili za **uživanje našega premoženja** in škode, ki so jo naredili v naših krajih, ne bi smeli hoditi v 'kraje njihovega spomina', ki je za njih zelo lep, saj so prišli do premoženja, ki so ga naši starši spravljali skup mnogo let. Dobili so polne kašče, kleti, hleve in vse, kar se na kmetijah potrebuje, mi pa smo se vrnili po 4-letnem trpljenju na popolnoma opustošene in izropane domačije, na popolnoma nič. A se radi spominjajo tega, kakšno so nam zapustili?

Čudim se, da je temu obisku vaše uredništvo namenilo trikrat več prostora kot prireditvi izgnancev iz Zasavja, Posavja, Obsotelja, Dolenjske in Bele krajine, ob 65. obletnici zmage nad fašizmom in nacizmom ter vrnitve iz izgnanstva, ki je bila na Bučki 10. julija 2010.

Njihova izjava 'Nismo ne krivi ne dolžni' je vredna vse kritike, saj je veliko dokumentov, kako so se vdinjali Hitlerju in korakali s Hitlerjevimi zastavami po naših krajih.

Prepričana sem, da bi morali izgnanci proti takim shodom protestirati.

Zdenka Kaplan

Mednarodna konferenca na Slovaškem v Banski Bystrici od 21. do 23. septembra 2010

V Banski Bystrici na Slovaškem se bo 21. septembra 2010 začela Mednarodna konferenca o nasilju fašizma in nacizma, ki bo trajala do 23. septembra 2010.

Na konferenci bo Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945 sodelovalo s tremi udeleženci, in sicer Gregor Kaplan bo na konferenci imel referat o oblikah nasilja nad Slovenci v drugi svetovni vojni, Sebastijan Pešec pa bo na študentskem delu konference govoril o Sloveniji kot demokratični in socialni državi. Konference se bo udeležil tudi študent Blaž Špegelj.

Potne stroške in bivanje v Banski Bystrici krijejo organizatorji.

G. K.

. Jubileji . Jubileji . Jubileji . Jubileji .

Vjekoslav Bokor – 96-letnik

Ponosni smo v KO DIS Dobova, da je naš član Vjekoslav Bokor dne 4. 6. 2010 slavil tako visok jubilej: dopolnil je 96 let in prestopil v 97. leto življenja.

Posebej moramo omeniti, da je Bokor najstarejši še živeči strojevodja parnih železniških lokomotiv. Ob postavitvi železniške parne lokomotive v Dobovi kot muzejskega eksponata mu je pripadla čast, da je prerezal svečani trak.

Naj še omenimo, da je Vjekoslav Bokor najbolj elegantno oblečen Dobovčan in zaželen plesalec z našimi izgnanskimi dekleti.

Branko Bogovič

Anton Anžič obhajal 90 let

Obisk pri Antonu Anžiču – 90-letniku

V KO Dole pri Litiji imamo kar nekaj članov s častitljivo starostjo. 30. maja letos je 90 let dopolnil naš zvesti član Anton Anžič (Bognar) z Dol. Domači so mu pripravili veliko praznovanje, obiskali smo ga tudi člani odbora naše KO.

Anton se je rodil v Zagozdu, trije bratje so že pokopani (eden v Kanadi, drugi v Nemčiji, tretji v Rusiji), mati je umrla na Nizozemskem, sestra pa še živi v Ljubljani. Ženo Frančiško je spoznal leta 1941 v izgnanstvu v Nemčiji. Poročila sta se

leta 1949, tako sta lani praznovala biser-no poroko. Rodile so se jima štiri hčere; najstarejša Marinka živi v bližini in jima je v pomoč.

Anton je po poklicu kolar in je bil še pred leti zelo iskan izdelovalec koles in vozov, strugar in mizar. Še vedno je čil in dobrega zdravja.

Še na mnoga leta, gospod Tone!

Meri Vresk

Jubilantka Julijana

Z jubilantko Julijano Lekše iz KO DIS Leskovec

V Drenovcu je 13. maja praznovala 90 let Julijana Lekše, rojena Dimc. Na ta dan so jo obiskali predstavniki KO DIS Leskovec: Franci Žičkar, Anica Baznik, predsednik KS Senuše Damjan Mežič in podžupanja Občinske uprave Krško Nuša Somrak.

Julijani je oče umrl, ko je bila stara komaj 22 mesecev. V otroštvu je bilo zanjo veliko odrekovanja. Pri 17 letih se je poročila in po letu dni rodila prvega otroka. V visoki nosečnosti je bila leta 1941 izgnana v Nemčijo. Moža je v rudniku zasulo in

ostal je za vse življenje invalid. Po končani vojni se je vrnila domov na porušeni dom. Z možem sta ga obnovila in rodila je še dva otroka. Otroci, bilo jih je pet, so rasli in odšli, doma je ostal le najstarejši. Vse njeno življenje je bilo polno odrekanja. Zelo rada poje in si s pesmijo lepša življenje. Velikokrat reče, da so pesem in rožice zdravilo za vsako bolezen.

Iskrene čestitke za visoki jubilej – gospa Julijana!

Zdenka Žičkar

Visok jubilej Kristine Savšek

Na obisku pri Kristini Savšek

Naša članica Kristina Savšek z Velike Gobe je 23. julija dopolnila častitljivih 90 let. Obiskali smo jo na lepo urejeni domačiji, kjer zanjo skrbi družina sina Janeza. Praznovala je v krogu svoje velike družine. Življenjske preizkušnje, med njimi tudi izgnanstvo v Nemčijo med drugo

svetovno vojno, so jo prekalile v čvrsto žensko, ki v visoki starosti še lahko nazdravi z zlahtno kapljico, zapleše ob zvoških harmonike in tudi zapoje. Želimo ji še veliko zadovoljnih let.

Stane Kmetič

Elizabeta Pavletič praznovala 90 let

Člani društva smo jo obiskali, kjer preživlja jesen svojega življenja, v Domu starejših občanov v Lendavi. Z družino je bila izgnana v taborišče Šarvar, kjer je preživela 3 leta vojnih grozot.

Namenite del dohodnine Društvu izgnancev Slovenije 1941–1945

Vljudno vas prosimo, da vašo davčno upravo obvestite, da 0,5 % pri odmeri dohodnine namenjate Društvu izgnancev Slovenije 1941–1945.

To ne pomeni, da boste zaradi tega plačali več dohodnine, temveč, da se država odpoveduje 0,5 % odmerjene dohodnine.

Ime oziroma naziv upravičenca	Dav. št. upravičenca	Odstotek (%)
Društvo izgnancev Slovenije 1941-1945 Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana	8 4 7 8 0 3 4 7	0,5

Že vnaprej se Vam zahvaljujemo za sodelovanje.

Društvo izgnancev Slovenije
Ivica Žnidaršič, prof.
predsednica

IZVRŠNI
ODBOR
DRUŠTVA
IZGNANCEV
SLOVENIJE
1941–1945

Predsednica:
Ivica Žnidaršič, Ljubljana

Podpredsednika:
Janez Komljanec, Slovenj Gradec
Albin Pražnikar, Izlake

Člani:
Ivan Babič, Buče
Stanislava Biček, Jesenice
Emilija Držanič, Brežice
Maksimilijan Ferek, Ljubljana
Vinko Gabršek, Litija
Sabina Godnič, Komen
Tomaž Hočevár, Koper
dr. Milan Jazbec, Ljubljana
Zdenka Kaplan, Novo mesto
Marjan Košak, Slovenske Konjice
Ana Pirc, Leskovec pri Krškem
Alojz Rutar, Boštanj
Jožica Stezinar, Čatež ob Savi
Marijan Špegelj, Muta
Anka Tominšek, Ljubljana
Franc Vidmar, Žalec
Davorin Zdovc, Maribor
Marija Žnidar, Kamnik

NADZORNI ODBOR

Mira Zalar, Maribor - predsednica
Veronika Kljun, Stara Cerkev

ČASTNO RAZSODIŠČE

Jože Križančič, Ptuj - predsednik
Janez Blas, Sevnica
Olga Kamenov, Ljubljana
Jožef Pograjec, Polšnik
Štefanija Žalec, Ljubljana

VESTNIK

interno glasilo DIS

Za društvo:
Ivica Žnidaršič

Odgovorni urednik:
Jože Križančič

Lektorica:
Alenka Lokar Blatnik

Tisk:
Tiskarna Skušek

Naslov:
Društvo izgnancev Slovenije
1000 Ljubljana, Linhartova c. 13
telefon: 01 - 434 48 80
telefaks: 01 - 434 48 80
email: drustvoizgnancev@iol.net
http://www.drustvo-izgnancev.si

Poslovni račun DIS:
02222-0010570920
Nova Ljubljanska banka

Umrlí člani Društva izgnancev Slovenije

KO DIS Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti
KO DIS Artiče Martin VOLČANŠEK Justina ZUPANČIČ	25.12.1929 06.08.1924	20.06.2010 08.05.2010
KO DIS Bizeljsko Vida BIZJAK	05.04.1936	22.12.2009
KO DIS Bohinj Valentin CERKOVNIK	13.02.1928	02.08.2010
KO DIS Boštanj Ivan BRINOVEC Jožefa MASTNAK	20.06.1931 13.02.1925	03.06.2010 22.06.2010
KO DIS Branik Almira MAKOVEC Vida ZGONIK	11.11.1914 29.03.1914	13.04.2010 07.04.2010
KO DIS Celje Matilda ZUPANC	1932	22.08.2010
KO DIS Dole pri Litiji Marija MEDVED Ljudmila ŠKODA Franc ZUPAN Franc ZUPANC	12.11.1937 16.09.1922 28.11.1928 03.02.1945	25.06.2010 14.04.2010 07.07.2010 06.06.2010
KO DIS Gornja Radgona Alojz ROPOŠA	13.08.1930	19.08.2010
KO DIS Kamnik Milan ZLOBKO	1937	08.2010
KO DIS Kočevje Slavko ABRAM Mihael ŠTEFANIČ	21.04.1924 25.01.1932	22.08.2010 08.07.2010
KO DIS Krmelj-Tržišče Anton MARTINČIČ Karel SIMEONOV Jožefa ŠALAMON Amalija ŽUŽEK	15.03.1927 24.01.1931 14.06.1925 02.04.1926	03.05.2010 21.05.2010 26.06.2010 08.06.2010
KO DIS Leskovec Romana BIZJAK Julijana DULIBA Martin MEŽIČ Marija ŠKOFLJANEC Ana TURŠIČ Rudolf VRŠČAJ	24.04.1930 27.09.1929 05.12.1915 31.05.1939 05.06.1924 19.03.1921	10.05.2010 04.05.2010 06.06.2010 29.04.2010 25.04.2010 19.04.2010
KO DIS Ljubljana-Bežigrad Gabrijela OBLAK	25.03.1917	30.08.2010
KO DIS Ljubljana Moste-Polje Valburga BRGLEZ	-	23.05.2010
KO DIS Ljubljana Šiška Ivanka KNEZ Leopoldina KNEZ Mihaela KORPAR Marija LAHARNAR Ana LANGERHOLC Neli POTOČNIK LAVRINŠEK	30.03.1941 19.04.1936 25.09.1937 05.12.1920 25.07.1922 16.01.1934	24.05.2010 26.08.2009 13.10.2009 25.04.2009 01.2009 23.12.2009

KO DIS Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti
Valentina MARKOŠEK Jakob PODLOGAR	14.02.1930 15.04.1939	06.06.2010 22.03.2010
KO DIS Novo mesto Anton KRAMAR Andrej PLANINC Franc ŠRIBAR Marija ŠRIBAR	09.03.1924 28.08.1939 01.11.1940 15.08.1922	29.04.2009 11.05.2010 01.01.2010 21.09.2009
KO DIS Podbočje Ana VIDIC Frančiška ŽAREN	31.01.1926 06.12.1927	27.03.2010 21.10.2009
KO DIS Polje ob Sotli-Bučé Ivan GRADIŠEK Marija LOJEN Franc ŠARLAH Jožefa VAH Matilda VAŠA Rozalija ZMAJŠEK	12.01.1922 13.01.1934 28.02.1936 23.01.1929 19.10.1909 21.07.1934	02.08.2010 23.07.2010 09.06.2010 20.08.2010 12.08.2010 19.04.2010
KO DIS Polšnik Marija BORIŠEK Zofija GRICAR	04.01.1927 10.10.1925	19.05.2010 15.03.2010
KO DIS Ptuj Niko VUKOTIČ	22.02.1909	13.05.2010
KO DIS Radeče Alojz FABIJANI Ana GORENJEC	11.04.1934 24.07.1919	12.07.2010 03.06.2010
KO DIS Ruše Kristina KOLARIČ	01.12.1932	2010
KO DIS Sevnica Franc BLATNIK Jože JEKE Rozalija KOLAR	1933 27.11.1938 07.09.1929	20.04.2010 15.06.2010 19.04.2010
KO DIS Srednja Dobrava Ivan VIDIC	10.02.1927	06.07.2010
KO DIS Škofja Loka Minka DEKLEVA Jakob PREVC Janez TUŠEK	02.07.1922 27.07.1927 29.8.1928	17.07.2010 26.02.2009 20.06.2010
KO DIS Šentjanž Matija BLAS Helena HOČEVAR	06.08.1936 23.09.1914	12.08.2010 06.06.2010
KO DIS Trebnje Anton KORACIN Božidar METELKO Franc SMOLE Nace TOMC	1936 30.03.1938 07.07.1930 31.07.1933	22.05.2010 02.05.2010 29.01.2010 19.02.2010
KO DIS Tržič Helena MIKIČ Jože ŽNIDARIČ	06.02.1926 10.12.1931	18.07.2010 17.06.2010
KO DIS Žalec Marija GODLER	-	22.06.2010

Na očetovem grobu v Nemčiji

Jože Oblak, član in odbornik KO Dole pri Litiji, je obiskal grob svojega očeta, ki je tragično umrl med izgnanstvom v Nemčiji. Družina Oblak z Gradišča je bila izgnana v Nemčijo in je bivala v vasi Pehernau blizu Valtenburga. Jože je bil star štiri leta, ko je leta 1943 oče Valentin po nesreči s konji izgubil življenje. Zapustil je ženo in pet otrok. Letos je **Jože Oblak** z ženo obiskal kraj izgnanstva in očetov grob. Pokopališče je lepo urejeno, na tleh so ploščice z imeni pokojnikov, od tam pa je tudi lep razgled na kraj Valtenburg.

Izgnancu Niku Vukotiču v slovo

Prijateljstvo je žarek,
ki nikoli ne zaide za gore,
le usoda ga prekine,
ko ugasne mu srce.

Prijateljske plemenitosti
ne kaže niti za dan izgubiti,
čudovito se jo z besedo
lepo da krepiti.

Človeško življenje
pomeni proti večnosti
toliko kot le en sam
blisk v veselju.

Če v tej svetlobi
prijateljtev nimaš,
je v očeh tema in
v srcu zima.

Čeprav dolgo ali kratko
sonce življenja sije,
se včasih tudi za trenutek
za oblake skrije.

In Ti, Niko, si bil
vraščen v lepe lastnosti dobrih
ljudi. Spoštoval si mehkobo
do človeka,
narave, gora in domovine.

Lepo je bilo ob Tebi,
pogrešali Te bomo.

Kramljanje o preteklosti,
sedanjosti, lepotah in
grenkobah povezujemo v
neskončni šopek spominov.

Polne duše prisrčnih nasmehov
bodo skrbno varovane,
dokler ne bo veter odnesel
bilko za bilko tja, kamor sodijo.

Hvala in adijo, Niko!

Jože Križančič,
za DIS KO Ptuj